

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre . . . . . 2 frt.

Egész évre . . . 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ   PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VII. kerület,
Erzsébetváros, Akácfa-
utca 7. sz. I. em.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmentetlen leveleket
nem fogadunk el.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet,” a „Balaton-Egylet,” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti Kerékpár-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti Torna-Egylet,” a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre,” a „Budapesti Sport-Club,” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vívó-Egylet,” az „Érsekújvári Vívó- és Torna-Egylet,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egylet,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a „Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,” a „Fővárosi Vívó-Club,” a „Körmendi Athletikai Club,” a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,” a „Magyar-Ovári Torna- és Vívó-Egylet,” a „Magyar Velociped-Club,” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,” a „Lévai Torna- és Vívó-Egylet,” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,” a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Fenyedjévi Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Kamizsai Torna-Egylet,” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,” az „Ó-Budai Torna-Egylet,” a „Pannonia Csónak-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet,” a „Selmecei Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,” a „Szabadkai Torna-Egylet,” a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet,” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Szegedi Torna-Egylet,” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” s az „Újvidéki Kerékpár- (Bicycle-) Egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A majálisokról.

A természet újja ébredésekor az emberben is felbuzdul a tetterő; május hónapja az öröm, a vígság napjait hozza meg számunkra. A legközvetlenebb módon ez örömteljes érzetének az ember is úgy ad kifejezést, mint az állat: ugrándozik, mondjuk, hogy tánczol.

Igy tehát a majálisi mulatozás valóban a lehető legjobban megokolt vígság; ne is várja senki tőlünk, hogy ellene szóljunk. Sőt ha szükség volna rá, még sok szavunk volna a lelkesítésre.

A majálisok minden valamire való községben évenként megtartatnak, az ifjuság a téli bálok végén már tervezi a majálisi összejövetelt, azonban egyébről nem hallunk beszélni, mint a tánczról. Itt is felsőhajthatunk, mondván: azok a régi jó idők! Igen, azok a jó idők, mikor a fiatalok nem voltak már tizennyolcz éves korukban öregek, mikor a negyven évesek is fiataloknak látszottak.

Hogy a fiatal öreg s az öreg fiatal szeretne lenni, az ugyan ősrégi emberi dolog, de nem az azon baj, hogy a fiatalság lelkileg-testileg megöregszik. Vagy nem-e az öregségnek, a tehetetlen puhaságnak a jele az, hogy a majálisi mulatságokból ma már vidéken is elmaradnak a régebben oly annyira kedvelt testedző társasjátékok: a labdázás, karikadobás, cziczamaczázás, a tréfás és komoly versenyek stb. Csak pár évtizeddel ezelőtt is ilyenek nélkül nem is lehetett majálist képzeln.

De lássuk miként folyik le most egy majális. Vidéken, mint a fővárosban előre kihirdetik, hogy egyszerű utcza ruhában jelenjen meg mindenki. A férfiak, miután az öltözetben való könnyedség náluk divat,

valóban így is jönnek, de a nők egymást mulják felül a díszes ruhákban. A majális délután a hűvösebb esti órákban kezdődvén mindjárt tánczra perdülnek az ifjak és rakják a korai viradatig; mert nem is volna majális, ha nem reggelig tartana.

Nem akarjuk mondani, ugyis hiában mondanók, hogy ne a táncz legyen a majálisi mulatságok fénypontja, de legyen e mellett másnemű, kissé okosabb és nem kevésbbé mulattató szórakozás is.

Jó példával e téren a sportegyleteknek kellene előljárni. Majálist csak nem mindenik torna-, csónakázó- vagy velocipedező egylet rendez. Ezeknek majálisan a rendezők gondoskodjanak olyan játékok rendezéséről, melyekben a nők is részt vehetnek. Sőt versenyeket is rendezhetnek, de nem úgy mint pár év előtt a fővárosban egy úri társaság, hol a kocsisok és inasok versenyében gyönyörködött a társaság.

Az ifjusági majálisokon vidéken még megtartják a versenyeket, de a fővárosban már alig egy-két iskola rendezi így majálisát. Sőt van olyan iskola is, hol az ifjusági majális is csak a felnőttek táncmulatságában áll.

Mivelödünk, tagadhatatlan, de oly annyira, hogy a testedzést már ifjuságunk is durvának tartja s még szégyenkezik kiállni a versenyterre. Tudunk rá példát, hogy egy iskola a hatodik, hetedik és nyolczadik osztályának növendékei együttesen elhatározták, hogy nem vesznek részt a majálisi versenyekben, mert ez igen gyerekes és ők tánczolni jöttek ki.

Szégyen és becsmérő gyalázat ez ifjaknak magaviselete önmagukra, de testi nevelésünkre és általában a magyar nevelés ügyére nézve is.

Ugyan meddig élhet meg így e nemzet e hazán? Vajjon minő lesz e nemzedék unokája? Nagyon félős, hogy igaz lesz a muszkák jóslata, hogy finomodásában hal meg a nyugat s a kelet nyers erején éled fel az új műveltség. És mi megvetvén a testi erőt s el sem érven a nagy népek műveltségét, bizony csak rosszat várhatunk.

Vén athléta.

Egy év a „Nemzeti Hajós-egylet“ életéből.

A nemzeti hajós-egylet választmányának a közgyűlés elé terjesztett jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Jelentésünket az elmúlt 1887. évről azon eseménynyel kezdjük, mely egyletünkre nézve a legnagyobb jelentőséggel bírt, t. i. győzelmünkkel a skiff versenyben egyletünk vándordíjára.

Ötödször volt kitűzve a múlt évben a serleg, melyet egyletünk 1883 ban skiffversenyre vándordíjjal adományozott. S ezen öt év alatt most volt először alkalmunk activ részt vennünk ezen saját versenyünkön. Annál örvendetesebb tehát, hogy már első fellépésünk mindjárt győzelemre is vezetett.

Junius 26-án tartatott meg a verseny. A versenybizottság tisztét a „Hunnia“ budapesti csónakázó-egylet tagjai voltak szivesek elvállalni s a bizottság következőleg alakult meg: elnök s versenybíró Dusóczky Károly úr, pályabíró Lisznyay Tihamér úr, indító Kiticsán Zsiga úr, bizottsági tagok: Papp Mór és Pogány József urak.

Kedves kötelességünknek ismerjük e helyen is a nevezett uraknak egyletünk köszönetét kifejezni szives közreműködésükért.

A versenyre neveztek: 1. dr. Stettner László úr, az 1886. évi nyerő, 2. Mészáros Ferencz úr, mindketten a „Neptun“ bp. e. e. tagjai, 3. Csik Imre úr egyletünk tagja.

Erős oldalszéllel, hullámos vízben folyt le a verseny. Csik Imre úr mindjárt kezdetben átvette a vezetést és azt végig megtartotta; egy hajóhosszal ért be elsőnek Mészáros Ferencz ural szemben, ki őt szép evezéssel mindvégig erősen szorította. Harmadik dr. Stettner László úr, ki a verseny közepén lemaradva, már csak a pálya megevezésére szorítkozott.

Riadó éljenzés üdvözölte a győztes Csik Imre urat, ki bár ez évben először trainirozott skiffben, megmutatta, hogy kitartással és a training lelkiismeretes követésével még oly kipróbált két versenytárossal szemben is megtudta állani helyét és győzelemre vinni egyletünk színeit.

Skiff versenyünkön kívül még a „Neptun“ bp. e. e. is kiírt egy több számból álló versenyt junius 18-kára, azonban nevezések hiányában e verseny egyetlen egy számra a skiffre és ez is egyetlen-egy versenyzőre dr. Stettner László urra olvadt le, ki egymaga evezte be a pályát, mintán az egyletünk részéről nevezett Csik Imre úrnak a rendkívül kedvezőtlen idő miatt s tekintettel a 8 nap mulva megtartandó saját versenyünkre, az indulást meg nem engedték.

E verseny meddősege ismét csak szomorú világot vett versenyügyünkre, mely sehogy sem tud lendületet venni s sajnálattal jelezzük, hogy ugyszólván általános közöny uralkodik e tekintetben a hazai evezősegyletek körében. Csak egy egylet tesz dicséretes kivételt, t. i.

a „Neptun“ bp. e. e. Ez volt az egyedüli hazai egylet, mely tavaly négyes csapatot is trainirozott és ezzel, valamint egy skiffel részt vett a bécsi nagy regattán.

Hallomás szerint még a pozsonyi hajós-egylet is rendezett a múlt évben versenyt, egyleti fennállásának 25-ik évfordulója alkalmával, de arról közelebbi tudomást nem nyertünk.

Ezzel kimerítve az 1887. évi sporteseményeket, melyek egészben véve bizony elég szegényes sorozatot képeznek, jelentésünk általános részét azon sajnálatos esemény megemlékezésével zárjuk be, hogy a „Hunnia“ budapesti csónakázó egylet csónakdája az idény kezdetén teljesen leégett és az összes csónakok és egyéb felszerelések mind a tűz martalékává lettek. De az egylet életképességének fényes tanújelét adta azzal, hogy rövid idő alatt ismét felépítette és felszerelte csónakdját úgy, hogy működése csak rövid ideig szenvedett megszakítást.

*

Egyletünk beléletére áttérve, mindenekelőtt jelentjük, hogy Cziráky Béla gróf, az egylet elnökének visszalépése folytán sikerült az egylet élére elnökül Tolnay Lajos urat megnyernünk, kinek vezetése alatt teljes bizalommal tekinthetünk a jövő elé.

Az őszinte fájdalom érzetével emlékezünk meg kitűnő tagtársunk Depinyi Ferencz partkapitány úr elhunytáról, ki évek hosszú során át rendes, majd pedig tiszteletbeli tagja volt egyletünknek és ahhoz mindvégig melegen ragaszkodott.

A mi egyletünk működését illeti, az Csik Imre úr trainingjén kívül, csakis gyakorló és kirándulási evezésekben nyilvánult.

Ezek közül kiváló sportértékkel bír Szentgyörgyi Imre úr evezése Bécsből Budapestre a „Sellő“ nevű palánkos skiffben. Indult aug. 20-án este 5 óra 45 percz, érkezett aug. 22-én este 7 órakor, az egész 303 kilométernyi utat tehát 49 óra 15 percz alatt tette meg, miből 16 óra éjjeli, 6 óra 30 percz nappal pihe-nesre és 26 óra 45 percz az evezésre esik.

Szép eredmény volna mindenkitől, de annál szebb ily fiatal evezőstől, ki tavaly még csak másodéves evezős volt.

Működési naplónk általában véve kielégítő tevékenységről tanuskodik és oly esemény, mely a tagok egyetértését s barátságos összműködését megzavarta volna, nem fordult elő, tehát általában meglegedéssel tekinthetünk vissza az elmúlt évre.

De kötelességet mulasztanánk, ha reá nem mutatnánk egy körülményre, mely nézetünk szerint nem igen kedvező egyleti fejlődésünkre; s ez azon körülmény, hogy két csónakdánk, melyek közül az egyik a városban a lánczhid mellett, a másik pedig a Margitszigeten van elhelyezve, némi megosztottságot idéz elő, miután nem oly könnyen alakulnak társas együtt-evezések, s így inkább az egyes és kettős evezés vált uralkodóvá.

A margitszigeti második csónakház felállítását szükségessé tették egyfelől a városban kedvezőtlenül vált vízviszonyok, másfelől a finomabb csónakok, és nem is lehet a mai körülmények közt e második csónakdát elejtenünk.

De kétségkívül sokkal előnyösebb lenne, ha egyleti működésünket ismét egy helyre lehetne központosítanunk, mialtal évi költségvetésünk is a két csónakda költséges fentartásától megszabadulna. Természetes azonban, hogy ez csak az esetre történhetnék, ha oly helyre tehetnénk át egyletünket, mely a sportigényeknek is minden tekintetben megfelelné.

Kétségtől oly feladat ez, melynek megvalósítása a helyi viszonyok miatt sok nehézséggel jár s mely előreláthatólag pénzbeli áldozatokat is fogna igényelni.

De miután egyletünk jövőjére nézve nagy fontossággal bír, azt hisszük, hogy nem szabad e feladat megoldását elodáztatni, hanem kötelességévé kell tenni az Önök új választmányának, hogy azzal komolyan foglalkozzék és a kellő előterjesztéseket még az 1888. év folyamán tegye meg.

Csónak állományunkat a múlt évben ismét három új csónakkal szaporítottuk. E csónakokat, t. i. „Lidércz“ kétevezős, „Denevér“ egyevezős és „Csik“ race-skiff csónakokat William James bécsi hajóépítőtől szereztük be. Eladásra egy csónak került, a Mahagon. Az egylet tulajdonát képező csónakok létszáma tehát 19, hozzászámítva a tagok magántulajdonában lévő 3 csónakot, az egész állomány 22 csónakból áll.

A csónakok jó karban tartása s a tagok igényeinek kielégítése tekintetéből iparkodtunk megtenni mindent a mit lehetett. Nagyobb javítást csakis a margitszigeti csónakház igényelt, melynél a tető egy részét kellett zsindelelyel befedetni, a mi meg is történt.

*

A mi az egylet vagyonának kezelésére vonatkozó működésünket illeti, van szerencsénk a vagyonmérleget és pénztári kimutatást betérjeszteni.

Kiadásainkban az egyes tételeknél alkalmazkodtunk az előirányzathoz, azonban miután kivált a csónakeladási rovatból várt bevétel nem eredményezte az előirányzatot, kénytelenek voltunk a kifizetésre előirányzott számla tartozások egyrészét, valamint a tartalék-alapnak szánt 100 frt dotatiót is elhalasztani és a jövő évre áthárítani.

A jövő 1888. évre szóló költségvetés kapcsán pedig azon indítványt terjesztjük elő a tisztelt közgyűlés elé, hogy a havi 2 frt tagdíjpótlékot, mely eddig csupán 5 hónapra volt megállapítva, ezuttal 8 hónapra vagyis május 1-től december végeig méltóztassék megállapítani, a mi az eddigi 10 forint tagdíjpótlékkal szemben további 6 forint felemelést képez.

Ezen pótlékemelés szükségességét indokolja a költségelőirányzat, melynek tételei a takarékoság szem előtt tartásával lettek megállapítva és épen azért oly valódi szükségletet képeznek, melynek fedezetéről az egylet zavartalan működése érdekében gondoskodni kell.

Évi jelentésünket befejezve kérjük, hogy azt tudomásul venni s a lefolyt 1887. évről nekünk a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1888. évi ápril havában.

A választmány.

X Sigmund Józsefnek mai számunkban foglalt hirdetésére fölhívjuk olvasóink figyelmét.

Tavaszi athleta-versenyek Kolozsvárt.

Kolozsvár, 1888. május 7.

Tegnap reggel 8—10 óra között foly le a K. A. C. tavaszi training versenye a sétatéren. A club ezt a versenyt abból a célból tűzte ki, hogy a nyilvános viadal érdekességét s lefolytat több egynemű versenyekkel ne kockáztassa és ne tegye nehézkessé. Másrészt, hogy a korábbi évekhez képest nagyszámú tagjai között a kezdőknek is alkalmat és kedvet adjon tranírozott erejükkel a versenyeken a küzdelemhez. E versenyt nem rendezte nyilvános jelleggel a club, mind a

mellett sok érdeklődőt csalt ki az már a kora reggeli órákban a sétatérre. A versenyek különben érdekesek voltak, a rendezés pedig szabatos és gyors volt.

A versenybíróság Kővári Mihály dr. Baintner Hugó alelnök, Illing Sándor s Lucán Aladár tér és időmérő s dr. Pálffy Gyula és dr. Bodor Zs. orvosokból alakult meg.

A versenyek sorozata a következőkből állott:

I. Síkverseny 100 yard (91.44 m.). Tiszteletdíj. Ki vannak zárva, kik e versenynemben díjat már nyertek. Jelentkeztek kilenczen. Indult Kemény Árpád báró, Grosz Viktor, Albert Károly, Eperjesy Béla, Fényes K., Láposy H. Á., és Gáll Simon. 12 mp. alatt érkezett Albert Károly. M. é. eredmény 11 $\frac{1}{2}$ mp.

II. Síkverseny $\frac{1}{2}$ ang. mfd. (804.5 m.) Ki vannak zárva, kik e versenynemben első díjat nyertek. Első díj: bronz érem; második díj, ha legalább hatan indulnak, tiszteletdíj. Hét jelentkező közül indult Gáll S. bajnok-jelölt, Antal A., Eperjesi B. és Láposy H. Á. Elsőnek érkezett 2 p. 30 $\frac{8}{10}$ mp. alatt Gáll Simon bajnok-jelölt. Ehhez képest a m. é. verseny eredmény 2 p. 26 mp.

III. Síkverseny 3 ang. mfd. (4827 m.) Első díj: ezüst érem és tiszteletdíj; második díj: bronz érem; harmadik díj: tiszteletdíj. A második és harmadik díj csak úgy adatik ki, ha az illető versenyző az elsőnek megérkezése után 2 percen belül éri el a célzt. Három versenyzővel a verseny megtartatik. Jelentkeztek 9-en. Indult Kolosváry János bajnok, Antal András, Grosz Viktor és Eperjesy Béla. — Eperjesy úrnak vesenezni komoly szándéka, úgy látszik, nem volt, csak Strohmannak indult s pár méternyi út után leült. Célhoz ért: Kolosváry János bajnok gyalogló 23 p. 29 $\frac{5}{10}$ mp. alatt, Antal András 23 p. 47 $\frac{6}{10}$ mp. alatt, Grosz Viktor 23 p. 59 $\frac{5}{10}$ mp. alatt. Kolosváry János az 1-ső ang. mfdet 7 p. 35 mp. alatt, a 2-ik ang. mfdet 9 p. 4 $\frac{1}{2}$ mp. alatt, a 3-ik ang. mfdet 6 p. 50 mp. alatt futotta. Angol athleták ennyi idő alatt gyalogolva teszik meg a 3 ang. mfdet, futva pedig 14 p. 36 mp. alatt. Különbö ennél jobb eredményt a kitűnő pályán a jól tranírozott Kolosváry János bajnok úr is elért volna, ha nem méri erejét a többi versenyzőkhöz. Pedig értékesebb és becsesebb a díj, ha szebb az eredmény.

IV. Gátverseny. $\frac{1}{8}$ ang. mfd (201 m.) hat sővény gát, 75 cm. magasságban. ki vannak zárva, a kik akadály vagy gátversenyben első díjat nyertek. Díj, bronz érem. Jelentkeztek kilenczen. Indult: Grosz Viktor, Gáll S. bajnok-jelölt, Albert K., Fényes K. Elsőnek érkezett 33 $\frac{8}{10}$ mp. alatt Grosz Viktor. M. é. eredmény 29 mp.

Az idő a versenyeknek kedvezett. A pálya kitűnő volt. Az eredmények azonban, mint az összehasonlításból kivehető, a múlt évek nyilvános viadalainak jobb eredményeit, daczára hogy azok kedvezőtlenebb pályán folytak le, nem érték el.

Az athletika Magyarországon.

A „M. A. C.” fénykora, hanyatlása, jövője.

I.

1875. május 6-án tűzte ki először a M. A. C. a hazai testedzés sportjának, a magyar athletikának zászlóját első nyilvános viadalán. Az ügyek intézésére a legkiválóbb férfiak seregelték a zászló alá, s mély értelemmel, széles körűtekintéssel és lelkesedéstől áthatott buzgalommal egyenesítették a talajt és törték az utat, a melyen a testgyakorlatok ügye előre haladhaszon. Nem mindennapi erővel folytatott törekvéseiket fényes siker koronázta. Az athletika iránt a királyi családtól kezdve a művelt közép osztályig a társadalom minden rétege melegen érdeklődött, s mindenik meghozta a maga áldozatát, pártfogásban, pénzben, fizikai erőben.

A fővárosi markos fiatalság ereibe a vérnek új pezsgést, egészségesebb lüktetést adott. A nemzeti lovagló iskola mindennap, minden este viszhangzott a nagy csoportokban vívók, boxolók, ugrók, futók, játékosok stb. vidám zajától.

A viadalokon a gyakorlatok által képzett erők jó eredményeket mutattak fel. A viadalok érdekesekek, vidámak voltak. Nagy közönség jelenléte ösztönözte keményebb küzdelemre az áthletákat. S elismerő tapsainak vidám zaja adta a legjobb eredményt elérőknek azt a jutalmat, a mely bár pillanatnyi s mégis a legjobban eső kitüntetés.

Az az egészséges működés, a gyakorlatok és versenyeknek a vidám zaja egész a külföldre elhatott, angol sport lapok meleg elismeréssel nyilatkoztak azokról a szép eredményekről, a miket magyar athleták aránylag rövid idő alatt felmutatni tudnak.

Az athletika eszméje hullámmásba hozta a vidéki férfi fiatalság ereiben is a vért, a haza különböző pontján kezdtek alakulni a testgyakorló egyesületek. Az M. A. C. atyai figyelemmel kísérte ezeket a mozgalmakat s hogy szikrájában már el ne hamvadjon, élesztette azokban a tüzet. Czimeket, tiszteletdíjakat ajánlott fel és tüzött ki ezek versenyekre s a hol a körülmények kívánták, egy-egy jelesebb tagja által, bűzdítésül, ösztönzésül képviseltette magát. A M. A. C. gyakorlatainak változatos beosztása, (Herkules 24—884. sz.) s azok menete, mintául, például szolgált ez ifjú, a nemes példa által ösztönöztetve, tettvágyó egyesületeknek.

Az 1875—1884-iki idő, volt a M. A. Clubnak a fénykora. (Folytatása következik.)

Kuszkó István.

Sportkönyvtár berendezésére vállalkozik a kiadóhivatal.

A bécsi athleta versenyek.

T. Szerkesztőség!

Méltóztassék tudomásul venni, hogy a bécsi athleta versenyek elhalasztattak jövő hó második felére, főleg a Mária Terézia szobor leleplezése végett, mely f. hó 13-án d. u. 1 órakor veszi kezdetét. Minthogy pedig a versenyeket legkésőbb 3 órakor akarják megkezdeni, a nagy közönségnek nem volna ideje itt is, ott is lenni. Nevezési zárnappal még nincs (végleg) határozva; valószínűleg f. hó 13-án lesz.

Tudomásom szerint több magyar és hamburgi athleta lesz, mint bécsi; a bécsi társlap szerkesztője nagyon fáradozik a verseny létrejöttén. Körülbelül bizonyos, hogy szép siker koronázza munkálkodásait. Részletes verseny föltételek még nincsenek. Utónevezések (f. hó 12. után) nyilván meg fognak engedtetni. A jelenlegi idő trainirozásra nem igen alkalmas, mert 3 hét óta jóformán naponkint este esik az eső és nagyon nedvessé teszi a training helyeket.

Bécs, 1888. május 5-én.

Üdvözlettel

Schwanda Gusztáv.

A „Herkules“ előbbi évfolyamaiból még néhány teljes példány szerkesztőségünk útján megszerezhető, még pedig a következő áron:

A „Herkules“ 1884-iki egész évfolyama	6	frt
„ „ 1885-iki „ „	8	„
„ „ 1886-iki „ „	8	„
„ „ 1887-iki „ „	8	„

Versenygyaloglás Kolozsvártól Nagy-Enyedig.

(A Kolozsvári Athletika Club versenygyaloglása.)

A K. A. C. történetében ismét egy fényes nappal több van. A vasárnap, ápril 22-én Nagy-Enyedig rendezett versenygyaloglás sikerült.

E 65 km. távolságú versenygyaloglásra a következő díjak tűzettek ki: elsőnek beérkező ezüst érmet és tiszteletdíjat, (Nagy-Enyedi hölgyek díja); a második: ezüst érmet; a harmadik: bronz érmet nyer.

A kik az elsőnek beérkezése után 45 perc alatt érnek a célhoz, valamennyien bronz érmet nyernek. A verseny 5 versenyzővel megtartatik. A tehermérő bizottság Kolozsváry János Erdély bajnok gyaloglójára 40 p., Borbély György bajnokra 35 p. és Antal Andrásra 10 perc handicap-et mért ki.

A versenygyaloglásra 8 nevezés adatott be; egy jelentkező vissza lépett.

Kolozsvárról szép számú közönség jelenlétében 6 óra 20 perczkor a következő versenyzők indultak: Gidro Gergely, Baczonyi Kálmán, Biró Sándor, Gross Viktor és versenyen kívül Boheczel Sándor.

6 óra 30 perczkor Antal András,

6 „ 55 „ Borbély György bajnok,

7 órakor Kolozsváry János, Erdély bajnok gyaloglója.

Kisérték őket veloczipéden Bartha Gergely, Stampa Keresztély, Dunky Ferencz és Benke Ferencz, később az uton csatlakozott még hozzájuk Albert Károly és Chevassus Ferencz, torna-tanár Marosvásárhelyről.

Borbély György betegesen indult, nem is volt szándéka versenyezni s nemsokára visszatért. — Antal András és Baczonyi Kálmán a fél úton czélszerűtlen lábbeli miatt kénytelenek voltak a versenyt feladni. — Igy Kolozsváry Jánosnak, a kipróbált és kitűnően trainirozott bajnok gyaloglónak könnyűség volt a 40 percznyi handicapot behozni s az előtte induló versenyzőket utúl érni.

Nagy-Enyeden nagy ünnepélyességgel várták a kiránduló és versenyző athletákat.

A célponthoz a következő sorrendben érkeztek:

1. Kolozsváry János 3 óra 44 percz.

2. Gidró Gergely és Boheczel Sándor 3 óra 53 percz.

3. Biró Sándor 4 óra 2 percz.

4. Grosz Viktor 4 óra 3 percz.

A versenyzők kitünő állapotban érkeztek be s a 65 kilométernyi utat az alatt felsorolt idő alatt tették meg:

Kolozsváry János 8 óra 44 percz alatt.

Gidró Gergely és

Boheczel Sándor 9 " 33 " "

Biró Sándor 9 " 42 " "

Grosz Viktor 9 " 43 " "

Kilométerenkint az utat a versenyzők a következő idő alatt tették meg:

Kolozsváry János 1 km-et 8 p. 30 mp. alatt.

Gidró Gergely és

Boheczel Sándor 1 " 8 " 49 " "

Biró Sándor 1 " 8 " 57 " "

Grosz Viktor 1 " " 58 " "

Ha tekintetbe veszünk, hogy eddigi versenyeinken km-terenkint 25 km. pályán 6 p. 15 mp., 28 km-terénél 7 p. 3 mp., 57 km-terénél 7 p. 30 mp. s 104 km-terénél 8 p. 41 mp. eredmények értek el, Kolozsváry eredményét ezekhez képest közepesnek mondhatjuk; a mit Kolozsváry kitünő trainje mellett csak annak tulajdonítunk, hogy kiváló ellenfele, ki fokozottabb menetre sarkalja, nem volt. Azt különben el kell ismernünk, hogy a kedvező idő dacára az eddigi versenyek között e pálya volt a legnehezebb. 8 km-éterben folyton emelkedő feleki hegyet kelle megmászni s azon is Torda vidékén az út folyton lejtő és emelkedések között váltakozik.

Az athleták tiszteletére estélyt is rendeztek, melyen a K. A. C. tagjai által bemutatott kard-, tör- és ökölvívási (boxolás) gyakorlatok, melyben Héczey Lajos, Tiltscher Jenő, Albert Károly, Boheczel Sándor és Illing Sándor mutatták be ügyességüket, a nagy-enyedi műértő közönség által feszült figyelemmel kísértettek és osztatlan elismerésben részesültek.

Különösen Héczey Lajos urat kell kiemelni nyugodt és mesteri szép vivásáért. A nagy-enyedi közönség emléktárgy is lepte meg. A boxolók egyikét is a nézőtérrel egy díszes virágcsokorral tisztelték meg. A közreműködőket többször kihívták.

Az ünnepély rendezés főérdemén egyaránt osztozik a nagy-enyedi versenybizottság minden egyes tagja. Török Bertalan megyei főjegyző úr, valamint a versenybíró és bizottság hálára kötelezték fáradhatatlan buzgóságukkal és a verseny és ünnepély sikerével előmozdításával a Kolozsvári Athletikai Clubot.

Köszönettel kell még megemlítenünk, hogy e szép ünnepek tiszta jövedelme — egyszáz frt — clubnak verseny-alapja javára ajánlatott fel.

I. S.

A „Herkules“ előfizetési ára negyedévre 1 frt.

A „Rothgiesser“-féle biztonsági gép.

— Az „Oesterr.-ungar. Radfahrer Zeitg“ adatai nyomán. —

Általánosan ismert dolog, hogy a magas velocipéd ma már mindjobban kiszorul a közhasználatból, s a gyakorlati alkalmazásban, kivált hegyes vidéken a hátsó kerék hajtásának elve, s ennek képviselője a Rover biztonsági gép kezd mindinkább diadalra jutni. Szemmel láthatólag történik ez az átmenet, úgy annyira, hogy Angliában, valamint Németország némely vidékein már csak aránylag igen kevés magas kerékpár van használatban. Oka e jelenségnek pedig azon tagadha-

atlan. előnyökben rejlik, melyeket úgy a balesetek elleni biztonság, mint a hegyemenet nagyobb könnyűsége s így hegyes vidékeken, valamint rossz úton való nagyobb menetképeség dolgában a Rover oly nagy mértékben nyújt, hogy vele szemben a magas gép soha sem fogja hajdani posztóját újra visszafoglalni. Mégis a ki mindkét gépet használja, ismeri a Rovernek egy nagy hátrányát, melylyel a magas gép nem vádolható, s mely röviden mondva abban áll, hogy rajta kevésbé kell emes az utazás. Ugyanis az egyensúly fenntartására minden kerékpárnál okvetlenül szükséges kormányzást a magas gépeknél önkénytelenül saját testünk végzi, holott az a Rovernél csak a kar igénybevételével eszközölhető. Mig tehát magas gépeknél némi gyakorlat után könnyen elvehetjük mindkét kezünket a fogantyúkról, hogy p. o. a keztyűt felvagy lehuzzassuk, ruházatunkat rendbehozzassuk, a zsebkendőt használhassuk, stb. addig a Rover gépnél a kezek eltávolítása a fogantyúkról kellő időtartamra a legnagyobb ügyesség mellett is lehetetlen, mert a gép így nem kormányozható, és bizonyosan feldülne.

Ennek okát pedig, a mint következő fejtegetésből kiderül, — a szerkezet sajátosságában találhatjuk. Minden kerékpár két állványrészből áll, melyek egymással csuklószerűen vannak összekapcsolva, s melyek mindegyike egy-egy kereket tart, így a magas gépnél a

gerincz a hátsó kerréssel, a villa a mellső keréssel van összekötve. Hogy a gép kormányozható legyen, szükséges, miszerint a kerékpáros az említett két rész fölött egyaránt uralkodhassék.

Már most, mig a magas gépnél a nyereg és a pedálok a két állványrész között olyképen vannak elosztva, hogy a velocipédező a mellső kereket lábai, a hátsó kereket pedig ülése által tartja hatalmában, ennek következtében a fogantyúk a kormányzásra nélkülözhetők lesznek, addig a Rovernél úgy a pedálok, mint a nyereg a hátsó kerékállványhoz lévén erősítve, az első kerék egyedül a kerékpáros karjainak támogatására van utalva, ki e célból a fogantyúkat folytonosan féken tartani kénytelen, mert a gép különben kormánytalan volna.

Ezen különbségben rejlik a fentemlített hiányos kormányozhatóság egyetlen oka, melynek helyes megismerése az 1887 év elején Rothgiesser György bielefeldi mérnököt a róla elnevezett fent ábrázolt új szerkezet összeállítására és szabadalmaztatására indította. Mint az ábrából ki lehet venni a veszélyes esések elleni abszolút biztonságot nyújtó s könnyű hegynek menetet ígérő Rover alak e szerkezetnél is megmaradt, de a nyereg s a pedálok elosztása tökéletesen olyan, mint a magas gépnél, t. i. a nyereg az egyik, pedálok és fogantyúk a másik keréken. A Rothgiesser-gép gyakorlati kipróbáltatása 1887 év őszén fényesen igazolta az új elv helyességét. Biztonsága, gyorsasága, és könnyű járása hegyi utaknál ugyanolyan mint a Roveré, kormányzása pedig a magas gépével vetélkedik, sőt annál még egyszerűbb, kellemesebb, mert a mig utóbinál csak gyakorlottabb kerékpárosok koczázhattak

ják a fogantyúk eleresztését addig az új szerkezetnél azt bárki megteheti, mihelyt gépéhez kellően hozzá szokott.

E találmány annál inkább teljes bizalomra méltó, mert feltalálója Németország velocipéd sportjában legkiválóbb szakembereinek egyike, és mint ilyen Londonban az összes tavaszi kiállításokat (Stanley-Show) meglátogatta. Ezenkívül a kerékpár-ipar egy szak-közlönyét is szerkeszti. Találmányának elterjedését megkönnyítendő a feltaláló eltért a rendes szokástól. Szabadalmát nem adta egy gyárnak, hanem annak használatát bármely gyárnak megengedi engedélyjegyek váltása mellett, melyek darabonként 10 márkáért nála kaphatók. Minden egyes gépnek ily engedélyjegyet kell viselni miáltal a szabadalommal való visszaélések ellenőriztetnek.

Megemlítenő, hogy a kerékpározás elsajátítása a gépen első tekintetre nehéznek látszik, tényleg azonban csak igen rövid gyakorlást igényel. Ujjonczok pedig e géppel sokkal rövidebb idő alatt tanulnak, mint bármely régiebb szerkezeten. A kormánymozdulatok a lehető legegyszerűbbek és természetesebbek, mert csak a gépnek, — a kézzel vagy a lábbal előidézendő oldaldüléseiből állanak, nem pedig, mint az ábrából könnyen következtetni lehetne a nyereg balra vagy jobbra mozgásából.

Már minden kerékpár természetében fekszik az, hogy a nyereg, — mely nagyjából a kerékpáros testi súlypontjával összeesik — a menet irányvonalából el nem mozdulhat, a nélkül hogy az egyensúly meg ne zavartassék és a gép fel ne dőljön; könnyen jöhetünk tehát az új gép kormányzási módjával tisztába, ha a nyereget egy felülről ható merőleges nyomás által helyzetében megszilárdítottuk, a gépet magát pedig kormányrúd hatása alatt jobbra vagy balra dülőnek képzeljük. Utóbbi hatás következtében az első kerék megfelelő kormánymozdulatokra kényszerül, az oldaldülés megszűntével pedig a nyereg nehezedő merőleges nyomás (az ember testsúlya) a gépet az egyenesbe szorítja vissza.

Ma már számos német és osztrák gyár rendezkedett be a Rothgiesser gép készítésére, minélfogva remélhető, hogy e gép nemsokára nálunk is lesz az országutakon látható.

Klemm-Mayer Aladár.

A „Nemzeti Hajós-egylet“ birtokában levő versenydíjak.

1. Vándordíj. Ezüst serleg tálczával. Alapította a Nemzeti Hajós-egylet 1883-ban nemzetközi skiff-versenyre; három ízben egymásután nyerendő. Nyertes az 1883. évi budapesti evezőverseny alkalmával Frey Lipót úr a bécsi „Lia“ egylet tagja egyszer, az 1884-ik évi budapesti evezőverseny alkalmával Hintermann Henrik úr, a bécsi „Turner-Ruder-Club“ tagja szintén egyszer, az 1885-ik évi budapesti evezőverseny alkalmával Mészáros Ferencz úr, a „Neptun“ tagja először, az 1886 évi verseny alkalmával Stettner László úr, ki szintén a „Neptun“ egylet tagja, az 1887. évi verseny alkalmával Csik Imre úr, a „Nemzeti Hajós-egylet“ tagja.

2. Hölgyek díja. Adták Budapest hölgyei. Ezüst kancsó 2 pohárral és tálczával. Nyerte a „Nemzeti Hajós-egylet“ az 1883. évi budapesti evezőverseny alkalmával; csapat: Mészáros Ferencz úr (2), ifj. Ádám Károly úr (1).

3. Tiszteletdíj. Adta a „Nemzeti Hajós-egylet.“ Ezüst dohánytartó. Nyerte a „Nemzeti Hajós-egylet.“ az 1883. évi budapesti evezőverseny alkalmával; csapat: Jámbor Géza úr (korm.), Grill Richárd úr (4), Saxlehner Árpád úr (3), Saxlehner Andor úr (2), Dr. Töry Gusztáv úr (1).

4. Tiszteletdíj. Adta a versenybizottság. Ezüstnyaku korsó. Nyerte a „Nemzeti Hajós-egylet“ az 1884. évi budapesti evezőverseny alkalmával; csapat: Mészáros Ferencz úr (2), ifj. Ádám Károly úr (1).

5. Serleg. Nyerte a „Nemzeti Hajós-egylet“ az 1875. évi dunaföldvári táv-verseny alkalmával.

KÜLONFÉLÉK.

Evezőverseny 1888. évi június 16-án (szombat) d. u. 6 órakor a nemzeti hajósegylet vándordíjára. Feltételek: Egyezős verseny legjobb hajók (race-skiff) számára Nemzetközi verseny. Pálya: Újpest és a Margitsziget felső csúcsa közt 3000 meter lefelé. Tét, egy arany. Díj, a nemzeti hajós egylet által alapított vándordíj (ezüst serleg) és emlékérem. Háromszor egymásután nyerendő (ugyanazon egylet által, ugyanazon evezőssel). Védő: Csik Imre ur, a nemzeti hajósegylet tagja. Nevezési zárlat június 1. A nevezések írásban a tét melléklésével Füleg Kálmán urhoz (IV. városháztér 1. szám) intézendők. A nevezésekre és a versenyre a nemzeti hajósegylet által 1883-ban megalkotott verseny-szabályok irányadók. Kelt, Budapest, 1888. évi máj. 1-én. A nemzeti hajósegylet.

Minden
szerkezetü

legjobb minőségü

Velocipédek

a legjutányosabban kaphatók

Herbster Károly 3. SZ.
gépésznél,
BUDAPEST, Károly-körut

VARRÓGÉP-RAKTÁR.

1888 évi legújabb árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 5-1

A szabadkai „Achilles Sport-Egylet“ m. hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a tisztikar a következőkép alakult meg: Elnök: Rákóczi Parcsotich Félix. Alelnök: Nagybudafai Vermes Lajos. Titkár: Ifj. Kammerer Mihály. Pénztárnok: Bauer Adolf. Ellenőr: Bajsai Vojnich Antal. Ügyész: Dr. Reisner Lajos. Orvos: Dr. Barta Antal. Művezető: Matkovich Miklós. Választmányi tagok: Dulich A. Jenő, J. Kaszás István, Ifj.

Racvázi Pál, B. Deák Lajos, Milassin Andor, Paulovich Ottó, Bajnai Vojnich Lajos, Wenczel Lajos. A f. évi május hó 13-án tartandó palicsi versenyek nem lesznek hivatalos jellegűek, hanem magán mérkőzések. Vermes Lajos egyl. alelnök ellen intézett s a hivatalos lapban közölt támadást a közgyűlés magáévá tette, s annak elintézésével a választmányt bizta meg. Bővebb tudósítással a jövő számokban fogunk szolgálni. — Szabadka, 1888. április 28. Ifj. Kammerer Mihály, egyl. titkár.

A „Budapesti (budai) tornaegylet“ f. évi ápril 23-án d. u. tartotta Nagy Sándor elnökle alatt évi rendes közgyűlését, melyen a napirend letárgyalása után a megejtett választás eredménye szerint elnöknek: Jenny Antal, alelnöknek: Kollár Lajos, választmányi tagokul: Argay János, Bernáth István dr., Czárán István, Czölder János dr., Dietzl Gusztáv, Dürr Károly, F. Farkas László, Fest Jenő, Feilitsch Arthur báró, Fischer József, Láner Gyula, Major Tibor, Nagy Sándor, Naményi József, Rónay Emil, Téry Ödön dr., Tichtl János, Tóth Gerő, Törzs Kálmán, Zoltán Géza, felügyelő bizottsági tagokul: Horn István, Nagy Lajos, Rónay Károly dr., Stolp Ferencz és Török Ödön választottak meg.

Sztrakay Norbert vívómester vidéken. Az „Érsekújvári Vívó- és Torna-egylet“ az idén is meghívta május hónapra Sztrakay Norbert fővárosi vívómestert, s összes tagjai részt vesznek s naponkint 3 órán át legnagyobb buzgalommal tanulják a vívást, s jeles mesterük alapos rendszere mellett egy év óta már is szép eredményt értek el. Igen helyesen tenné a többi vidéki vívó-club és egylet is, ha az érsekújvári és Lévai vívó- és torna-egyletek példáit követve, legalább a nyári fővárosi vívó-saison szünetelése alatt egy-egy jelesebb fővárosi vívómester szakszerű rendszerével ismerkednék meg.

Kinevezés. Dr. Hajnóczy R. Józsefet a válás- és közoktatási miniszter a szerencsétlen véget ért Trogmayer helyére királyi tantelügyelőnek nevezte ki Lőcsére. Dr. Hajnóczy R. József a kitűnő tanférfiú több éven át Békey pesti tanfelügyelő mellett munkálkodott feljebbvalói teljes megelégedésére s a tanügy nagy hasznára, e jól megérdemelt előléptetés igaz megelégedést és örömet szerzett minden ismerőse s a tanügy barátjai előtt; lapunk ez uton is kifejezést ad annak, midőn a „Herkules“ egyik legrégebb s legbuzgóbb barátja és kezdettől fogva hivatott munkatársát érte a felsőbb elismerés.

A nemzeti hajós-egylet ápril 30-án tartotta meg Tolnay Lajos elnökle alatt a Vadászkiirt-szállóban évi rendes közgyűlését. A lapunk más helyén közölt évi jelentés kiegészítésével a következőket jegyezhetjük meg a jeles egylet életéből: Van az egyletnek 22 csónakja, 46 rendes és 2 tiszteletbeli tagja; vagyona 9315 frt 95 kr, tartalék alapja 646 frt 37 kr. A múlt évben a bevételek 2804 frt 88 krt tettek, a kiadások pedig 2787 frtra ruktak. A választmánynak a felmentvény megadatott. Báró Eötvös Loránt egyleti tagnak, ki „Ellida“ nevű csónakját az egyletnek ajánlotta fel, j-gyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. Az egyhangu választások eredménye a következő: Elnök: Tolnay Lajos, igazgató: Fülepp Kálmán, jegyző: dr. Szohner Lajos, helyettes jegyző: Csete Kálmán, első művezető: Kadisits György,

második művezető: Szentgyörgyi Imre, pénztáros: Csukó Lajos, választmányi tagok: Csik Imre, F. Farkas László, Fischer József, báró Feilitsch Arthur, Jankovich István és Szteló Róbert. Számvizsgálókul kiküldettek: dr. Stand Lajos, Weninger Vincze és gr. Wickenburg Márk. Ülés után társas vacsora következett, melynél toastokban nem volt hiány.

A magy. kir. 1-ső honvéd kerület és a cs. k. 86. és 68-dik gyalogezredek tiszti egyenruházat szállítója.

A budapesti 1885-ki országos kiállítás „ERDEM JELEL“

ROSENTHAL H. Triestti kiállítás ARANY ÉREM.

BUDAPEST, Gizella-tér 1. sz. (Haas-féle palota).

Mindennemű **katonai és hivatalkai szintegyelyeti**

EGYENRUHA ÉS HADÍ FELSZERELÉSEK GYÁRA

A nagyméltóságú m. k. honvédelmi, kereskedelmi és belügyminiszteriumok felszerelési szükséglet szállítója.

Gyár: Szondy-utca 53. sz.

A kincstári és közalapítványi erdőtisztek egyenruhájának a nagyméltóságú miniszterium által megbízott szállítója.

8 13

Elaludt torna-egylet. Az oly nemes tüzellel felkarolt testedzés, mint az országban sok helyen, úgy Veszprémben is, teljes hanyatlásnak indult, az ottani fiatalság évekkal ezelőtt torna-egyletet alakított, igen szép tornaszereket szerzett be, s egy évig nagy kitartással is űzte a testedzés eme nemes mesterségét, de azóta nagy csend lett. Kár, hogy azon szép tornaszerek használatlanul hevernek.

Uj sport-egylet Szegeden. Igazán őszinte örömmel vettük a hirt, hogy a szegedi ifjak a testedzés nemes ügyének oly buzgó barátjai; csak nemrég volt alkalmunk három sport egyletről írhatni s most egy negyedik testgyakorló egylet alakulásáról szólhatunk s ez a „Szegedi kerékpár-egyesület“ Az alakuló gyűlést folyó hó 2-án tartották meg élénk részvét mellett, a mi már garanciája az egyesület jövőnd életképességének. A gyűlés a tisztikart a következő urakból alakította meg: Elnök: Szegelethy János, alelnök: Szivós Gyula, igazgató: Madár Imre, titkár: Philyi F. I., jegyző: Haris György, pénztáros: Rósa Béla, ellenőr: Blüh Sándor. Az egyesület működő tagjainak eddigi száma 18, kezdetnek elég szép szám. A tisztikar első teendője volt, alkalmas gyakorló térről gondoskodni. Utánjárását siker koronázta, mert a főkapitány engedélyezte az egyesületnek használatra a tűzoltók gyakorló-terét. Ez bekerítve lévén, gyakorlatok tartására egészen alkalmas. Fényes sikert kívánunk nemes munkálkodásukhoz!

A budapesti kerékpár-egyesület ápril 24-én tartott közgyűlésén a tisztikart következőleg választotta meg: elnök Kosztovics László, alelnök Skimina Béla.

Vívóversenyt rendez Halász Zsiga f. v. vívómester május 26-án a krisztinavárosi tornacsarnokban. A részletes feltételek Halász Zsiga vívótermében (zsibárus-utca 1. sz.) tudhatók meg.

IRODALOM.

A tornázás szabadgyakorlatai elemi és ismétlődő népiskolák számára, írta: Dr. Hajnóczy R. József, Ára: 20 kr.

Torna zsebkönyv. Összeállította: Oherolly János állami elemi és polg. iskolai tanító és tanítónőképezdei tornatanár. Ára:

Orvosi szoba-gymnastika vagy is az egészségi és gyógygymnastikai szabad gyakorlatok rendszere, minden életkorú és mindkét nembeli egyének számára. Írta dr. Schreber M. G. D. a lipcsei testgyógyászati gyógy-gymnastikai intézet igazgatója. Magyarra fordította és szülő gyakorlatokkal bővítette dr. Bognár Antal. Ára 1 frt.

E három legújabbban megjelent sport könyv bővebb ismertetését legközelebb hozzuk.

Az „Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny” Volf György szerkesztésében megjelent májusi füzetének tartalma ez: Értekezések. A párizsi Musée Pédagogique. Dr. Finácz Ernő. Az osztályfői teendőkről. Dórtsák Gyula. A magyar nyelv középiskolai tanításáról. Kőrösi Henrik. A középiskolai ifjúság nyári üdülése. Dr. Schuschny Henrik. Irodalom. Lap-szemle. Közoktatási szemle. Vegyesek.

A „Nemzeti nevelés.” Szerkeszti: Sebestyén Gyula. Május hóban megjelent füzetének tartalma: Ünnepe előtt. Péterfy Sándor. Az anyanyelvi fogalmazás tanítása a polgári és felsőbb leányiskolákban. Ecker Au-

gusta. A biblia kiválóbb nőalakjai. (Második közl.) Kenessey Béla. Egy német paedagogus a leányok olvasmányairól. Bánfi János. Francia nyelvű új folyóirat leányok nevelésére. Felméry Lajos. Irodalom. Nőnevelési szemle.

„HERKULES NAPTÁR”

Május 20. és 21. Nemzetközi velociped-verseny Grácban.
Május 21. Magyar Athletikai Club tavaszi viadala.
Május 25. Nevezési zárnapi a bécsi Regattára.
Május 27. A „K. A. C.” nyilvános viadalai.
Május 31. Velociped-verseny Bécsben.
Junius 23. és 24. Bécsi Regatta.
Junius vége felé. A bécsi athleta versenyek.
Szeptember 30. Velociped-verseny Bécsben.

Kiadják: Porzsolts testvérek.

Tartalom: A majálisokról. Vén athleta. — Egy év a „Nemzeti Hajós-egylet” életéből. — Tavaszi athleta-versenyek Kolozsvárt. — Az athletika Magyarországon. Kuzsók István-tól. — A bécsi athleta versenyek. Schwanda Gusztáv-tól — Versenygyaloglás Kolozsvártól Nagy-Enyedig. — A „Rothgiesser”-féle biztonsági gép. Klemm-Mayer Aladár-tól. — A „Nemzeti Hajós-egylet” birtokában levő versenydíjak. — Különlélek. — Irodalom. — Hirdetések.

A tavaszi és nyári sport-saisonra

a legújabb divatu minták érkeztek!

Az ATHLETA, VELOCIPÉD, TOURISTA, torna, vivó, lovagló stb. sport üzöi számára. VERSENY-ÖLTÖNYÖK, TRICOT-INGEK és HARISNYÁK mindenféle színben és alakban.

A sport-versenyek összes kellékei:

sportverseny-sapkák, verseny- és training-
ingek, torna cipök, verseny-nadrágok, sport-
övek, sport-szövetek a legnagyobb választékban s
a legjutányosabb árak mellett kaphatók

Sigmund József

vászon, kész fehérnemű-, szövött és rövidáru-raktárában!

Budapest, IV. kerület, városház-utca 2-4. szám.

Testgyakorló és sportegyletek egyenruházati kellékei megrendelés szerint készíttetnek egy színben, vagy csikosan.

Az iskolai tornázás egyenruházati cikkeinek s Dr. Jaeger Gusztáv normal alsóruházatának, valamint a családi életben használatban levő vászon-, kész fehérnemű-, szövött és rövidáru raktára.

Kívánatra mintákkal és árjegyzékkel postafordultával és bérmentve szolgálók.

7-22

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre . . . . . 2 frt.

Égész évre . . . 4 frt.

Egyes szám 20 kr

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ   PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:Budapest, VII. kerület,
Erzsébetváros, Akácfa-
utca 7. sz. I. em.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmendetlen leveleket
nem fogadunk el.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Keresolyázó-Egylet,” a „Balaton-Egylet,” a „Beregszászi Keresolyázó-Egylet,” a „Budapesti Kerékpár-Egylet,” a „Budapesti Keresolyázó-Egylet,” a „Budapesti Torna-Egylet,” a „Bükkpesti Vasparipa-Egylet Előre,” a „Budapesti Sport-Club,” a „Debreczeni Keresolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vivó-Egylet,” az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Keresolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a „Kolozsvári Keresolyázó-Egylet,” a „Fővárosi Vivó-Club,” a „Köröndi Athletikai Club,” a „Kisbenedi Csónakázó-Keresolyázó-Egylet,” a „Magyar-Óvári Torna- és Vivó-Egylet,” a „Magyar Velociped-Club,” a „Maros-Vásárhelyi Keresolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,” a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,” a „Lőcsei Keresolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,” a „Nagy-Bányai Keresolyázó-Egylet,” a „Nagy-Fenyédi Keresolyázó-Egylet,” a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,” a „Nagy-Kállói Keresolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,” az „Ó-Budai Torna-Egylet,” a „Pannonia Csónak-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Keresolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Keresolyázó-Egylet,” a „Sátoralja Újhelyi Keresolyázó-Egylet,” a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet,” a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Keresolyázó-Egylet,” a „Szabadkai Torna-Egylet,” a „Szarvasi Keresolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet,” a „Szegedi Keresolyázó-Egylet,” a „Szegedi Torna-Egylet,” a „Székely-Udvarhelyi Keresolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Keresolyázó-Egylet,” a „Temesvári Keresolyázó-Egylet” s az „Újvidéki Kerékpár- (Bicycle-) Egyesület”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A saison testgyakorlata.

A kik talán nem érezték volna még meg, hogy milyen nagy meleg van, azok kétségkívül olvasták ezt a budapesti napilapokból, melyek lelkiismeretes hűség-gel megírják mindig, mikor esik, vagy mikor meleg van; — ennél fogva senki sem fog csodálkozni, hogy a meleg saison saját külön sportjáról az úszásról és a fürdésről írok.

A fővárosban már a Duna hullámain ringanak többé kevésbé fölszerelve az uszodák, ideje tehát, hogy meghúzzuk a nagy harangot és csodítsuk a publikumot a vízbe, hosszú értekezésekben magyarázgatván, hogy az uszás és fürdés milyen egészséges és testerősítő dolog.

Én azonban úgy vevém észre, hogy a magyar publikumot az utóbbi időben nem nagyon kell vezércikkkel vergetni az uszodába, megy az magától is.

Hanem sokkal inkább szükséges, hogy az uszodákat szaporítsuk és a meglevőket tökéletesbítsük!

Legelőször is kezdjük azon, hogy az iskolás fiúknak fürdése és uszása nálunk maga az iskola s a hatóságok által sehogysem segítetik elő; pedig ez kötelessége volna az iskolának s az iskolai hatóságoknak.

A tornatanításról szóló utasítások nem csak a külföldön, de nálunk is kiemelik, hogy milyen üdvös dolog a tanulók uszása, hanem azért nézzük csak meg, hány tornatanár tanítja úszni a tanítványait, s hány iskola segíti elő növendékeit, hogy úszhassanak s fürdhessenek.

Németszágon az iskolák külön uszodákat állí-

tanak föl, vagy a hol ezt nem teszik, ott uszodákat bérelnek ki, vagy leszállított jegyeket szereznek a tanulóknak, kik aztán az iskolai tornatanár felügyelete alatt úszni tanulnak.

S a vidéken hány városunk van, a melynek nincsen uszodája, vagy ha van, akkor nagyon primitív berendezésű.

Hiszen maga a főváros sincsen uszodákkal kellőleg ellátva. A dunai uszodák sem elegendők s az a városligeti uszoda, melyet a „Herkules” már oly rég megpendített s a melynek létesítése érdekében — a mint szokás mondani — „mozgalom is indult meg;” még mindig a pium desideriumok közé tartozik.

Perczel Kornél.

A Magyar Athletikai Club viadala.

(Május 21-én d. u. 3 órakor.)

Az Orczy-kert versenyttere régen nem látott oly díszes nőközönséget, mint milyen az athletika utolsó versenyén egybegyűlt. A nagy közönség kiállta a rekkenő nap tűzét és a 13 pontból álló vadalt (7 óráig) végig nézte. Azt gondoljuk ezzel jeleztük a versenyek érdekességét. Valóban oly érdekesek voltak az egyes mérkőzések, hogy nem is éreztük a versenyeken megszokott zene hiányát. Különösen nagyban volt a versenyközönségben képviselve a tanuló ifjuság. Igen helyesen ez ifjak fogják az athletikát magasra fejleszteni.

Az egyes versenyek lefolyása a következő volt:

I. Távv verseny. (Nyíltverseny.) Résztvehet minden magyar testgyakorló és sportegylet gentleman műkedvelő tagja. Táv: 6436 méter (4 ang. mfd). Idő 23 perc 40 mp. (A részletes feltételeket közöltük lapunk V. évf. 8. számában.)

Indultak Balogh Dezső „M. A. C.” tagja, Klein Gyula „N. T. E.” tagja és Follinus Árpád „M. A. C.” tagja. A két utóbbi azonban csakhamar kiállt és a már lapunk olvasói előtt jó ismerős jeles fiatal athleta Balogh maga futotta be a távot 25 p. 56 mp. alatt.

Az idő természetesen nem is lett jó, hogy Balogh ellenfél nélkül futott. Balogh a távot már megfutotta a propositio ideje alatt is. Különben ez az idő is közép idő az angol legjobb 19 p. 36 mp. mellett.

II. Juniorok versenye. (Zártverseny.) Résztvehetnek a „M. A. C.” azon tagjai, kik nyilvános viadalon még nem versenyeztek. Táv: 100 méter. Díj: bronzérem. Indultak: Horváth Tivadar, Muraközy Endre, Pórtelki László, Robely Jenő. Első lett heves szorítás után Muraközy Endre 12¹/₅ mp. elég jó idő alatt. Mert a 100:5 mt. eddig a legrövidebb idő 11¹/₂ mp. alatt futotta be a híres amerikai futó Myers. Jó második Robely lett 12²/₅ mp. alatt. Mindakét fiatal futóból igen jeles ahteta lesz; kitünő erő, de nem tudják erejüket egészen kihasználni.

III. Távol magas-ugrás. (Nyíltverseny.) Az elugrás 10 cm. magas deszkáról történik. A verseny 140 cm. magasságnál kezdődik. A deszka távolsága az ugró mérczétől 2 méter. Díjak: elsőnek a club aranyérem és tiszteletdíj, másodiknak ezüstérem, harmadiknak bronzérem. Az aranyérem és tiszteletdíj csak azon esetben adatik ki, ha a győztes legalább 180 cm. magasságot ért el. Ha a legnagyobb (legmagasabb) ugrás is ezen mértéken alul maradna, úgy első győztes ezüst-, második bronzéremmel díjaztatik, míg harmadik, minden díjazástól elesik. Az ezüstérem legalább 170, a bronzérem legalább 165 cm. magasságú ugrással vívható ki. Ezen alul maradt ugrások nem díjaztatnak. Versenyeztek: Balogh Bódog, Follinus Árpád, Vermes Lajos.

E verseny kissé meggondolatlanul lett kiírva, mert eltekintve attól, hogy a távol magas-ugrás nem mint külön verseny, hanem az akadály versenyeknél szokásos; maga a verseny-propositio tulerős a mi erőnkhez. Mert tudni kell azt, hogy a világ legnagyobb ugrása a 189 és ³/₄ cm. három láb távoból éretett el. Általában a magas ugrásnál a magasság fele a legelőnyösebb távolság az elugrásra; így a 180 cm.-nél 90 cm. lenne a helyes távolság. De ha távol-magas ugrást veszünk, úgy a két méter távolságnak megfelelően nem lehet még 10 cm. magas deszkáról sem 180 cm. magasságot kitűzni. A verseny eredménye is szavainkat erősíti meg. Ugyanis hazánknak most a legjobb két ugrója versenyzet Balogh és Vermes, és egyik sem tudta e távoból még a 170 cm. sem átugorni. Balogh ugrása 160 cm. volt, Vermesé 155, Follinusé 150.

IV. Ökölvívás-verseny kezdők részére. Ki ellenfelétől 6 „volt”-ot (toche) kap, eláll. A versenyző párok sorshuzás útján állítatnak össze. Minden Versenyző egy-egy bizalmi tértit választ magának, kik a touchok számát közösen állapítják meg, ezek eltérő nézete esetében, a versenyt vezető boxmester véleménye dönt. Az egyes párok győztesei döntő küzdelemben mérkőznek meg egymással. Első győztes részt vehet a haladottak ökölvívás versenyében. Díjak: elsőnek ezüst-, másodiknak bronz érem, ha legalább 4-en indulnak. Versenyeztek: Horváth Tivadar, Muraközy Endre, Pórtelki László és Tasnády Endre.

Horváth Tasnádyt, Muraközy Pórtelkyt győzte le, míg kettejük közt Muraközy lett a győztes, ellenfelének hatot adva, míg maga csak egyet kapott. Horváth szemben Muraközyvel fiatal és gyenge ellenfél, de igen gyors és ügyes boxoló válhatik belőle. Muraközy erővel és kitartással küzd, bár igen sokat ugrál. Az összes

boxolóknál azonban azt a csúf szokást láttuk, hogy sokszor lökés helyett ütnek.

V. Bajnoki síkverseny. Táv: 804.5 méter ¹/₂ angol mtf.) Idő: 2 perc 10 mp. Díjak: a) győztes, ha a távot a kitűzött időn belül tette meg, a club ezüstérmét és bajnokjelöltséget nyer, b) második győzelemért a bajnokjelöltség fenntartásával ezüstérmét, c) harmadik győzelemért állami aranyérmét, serleget és a bajnoki czimet nyeri. Ha a táv a kitűzött idő alatt nem lett befutva, úgy az nem bajnoki, hanem csak egyszerű versenynek tekintetik, elsőnek beérkező ezüst-, második bronzérmét nyer. Versenyeztek: Follinus Árpád, Sacher István, Wurfer Lajos.

Könnyen első lett Follinus 2 p. 17¹/₅ mp. alatt. Így hát e verseny nem volt bajnoki küzdelem, mert Follinus a kitett időn nem tudott bejönni. De nem is igen vette komolyan a versenyt, mert épen nem erőltette meg magát. Rossz második Wurfer lett.

VI. Súlydobás magasba és távolba. (Zártverseny.) Súly 12 klgr. A dobás ugró-deszkáról történik. A magasbadobás versenye 2 méter táv és 3 méter magasságnál kezdődik. A távolbadobásnál minden versenyzőnek 3 dobás engedtetik, melyek közül a legjobb (legnagyobb) szolgál számítás alapjául. A számítás úgy történik, hogy a magasbadobásnak centiméterekben kifejezett eredményéhez a távolbadobás ²/₃-ára reducált ugyancsak centiméterekben kifejezett eredménye hozzáadatik. Győztes: ki a legnagyobb számot bírja felmutatni. Díjak: elsőnek ezüstérem, másodiknak bronzérem. Versenyeztek: Follinus Árpád, Muraközy Endre, Rupp László, Vermes Lajos.

A magas dobásnál Follinus legnagyobb dobása 3:98 mt. volt, Muraközyé 3:26 mt. Vermesé 3:58 Ruppé 4:31 mt. A távoldobásnál is Rupp dobott legtávolabb 7:80 mt.-nyire, így ő lett a győztes a nélkül, hogy alkalmazni kellett volna a propositio matematikáját. Meg kell itt is jegyeznünk, hogy az athletika minden elvével ellenkezik az ilyen összetett versenyek rendezése és az ilyen tornászpontok szerint való ítéletés. Különös az atletikai clubnak ezen tornászködása épen most, mikor a hazai és német tornaegyletek is igyekeznek versenyeket minél egyszerűbben rendezni.

VII. Síkverseny. (Nyílt verseny.) Táv 913 méter. Díjak: elsőnek ezüstérem, másodiknak bronzérem. Az érmek csak az esetben adatnak ki, ha a kitűzött táv 11 mp. alatt megtétetett. Versenyeztek: Kerekes Lajos, a „N. T. E.” tagja, Rupp László, a „M. A. C.” tagja, Sacher István, a „M. A. C.” tagja, Tomcsák Ágoston, a „N. T. E.” tagja, Vermes Lajos, a „M. A. C.” tagja.

Első lett gyönyörű szép futás után Rupp 10²/₅ mp. nálunk legjobb és az egész sport világban igen jó idő alatt. Ugyanis eddig a professzionátus futók 9¹/₅ mp.-nyi ideje mellett az amatőrök közt csak 5 amerikai akadt, ki 10 mp. alatt futotta be a távot, míg Angliában a legjobb amateur idő ezideig 10¹/₅ mp. Most tekintetbe véve azt, hogy a másodiknak beérkező Sacher ideje 13 mp, beláthatjuk, hogy valószínűleg az angol legjobb időt szorítás mellett Rupp is eléri. Szívvel üdvözljük és dicsőítjük Ruppot e szép eredményével. A bécsi athleta versenyeken, de a londoni pályákon is biztos bicsőség várna Ruppá és általa hazánkra is. Én erősen hiszem, hogy Rupp még 10 mp. alatt is be fogja e pályát futni. Kedvet és lelkierőt kívánunk testi erő kifejtéséhez! A versenyben jó harmadiknak Kerekes érkezett be.

VIII. Ökölvívás-verseny haladók részére. (Zártverseny.) Résztvehetnek a „M. A. C.” azon tagjai, kik az ökölvívást egy évnél több idő óta

gyakorolják, vagy e versenyekben már nyilvános viadalon részt vettek. Díjak: elsőnek ezüst-, másodiknak bronzérem, ha legalább 3-an indulnak. Versenyzetek: Andráscsik Endre, Hegedüs Aladár.

A győztes Hegedüs lett, ki már a mult évi versenyeknél is ügyes és higgadt boxolónak mutatta magát.

IX. Gátverseny. (Nyílt verseny. Handicap.) Táv: 320 méter 10 gáttal, 85 cm. magasságban. Díjak: elsőnek ezüst, másodiknak — ha legalább hárman indulnak — bronz érem. Versenyzetek: Boda Antal. A „M. A. C.“ tagja. Kerekes Lajos. A „N. T. E.“ tagja. Follinus Árpád. A „M. A. C.“ tagja. Robély Jenő. A „M. A. C.“ tagja. Rupp László. A „M. A. C.“ tagja. Sacher István. A „M. A. C.“ tagja. Tomcsák Ágoston. „N. T. E.“ tagja.

Első lett Rupp, de Follinus óvást emelt ellene, mert útját vágta. Pogány György versenybíró az óvásnak helyt adott és 100 méter távolban (egy gáttal) közöttük új versenyt szabott ki. Itt ismét Rupp lett a győztes. Ezen versenybíró intézkedést nem tarthatjuk helyesnek, mert, ha az óvásnak helyt adatik, úgy vagy a másodiknak beérkező lesz az első, vagy ha az óvás alapja nem szándékos volt, úgy a verseny újból befutandó. Különben az eredmény ez alkalommal mindenestére Rupp győzelme lett volna.

X. Súlyemelés. (Zártverseny.) Az emelés 25 és 50 kgrmos vasrudakkal, páros karokkal történik, a karok lendítésével vagy lábak hajlításával elősegített emelések nem számíthatnak. Minden versenyzőnek 15 - 15 emelést kell a 25 kgrmos súlylyal tennie, s győztes az leand, ki az 50 kgrmos súlyt, szabályos tartásból páros karokkal a legtöbbször emelte. Holtverseny esetén kisebb súlyu ruddal döntenek el a küzdelem. Díjak: elsőnek ezüst-, másodiknak — ha legalább hárman versenyeznek — bronzérem. Versenyzetek: Pórteleki László, Vermes Lajos.

A 25 kgrmos rudat mindkét versenyző egyenlő könnyedséggel emelte ki. Azt 50 kgrmot először Vermes emelte tisztán, szépen 14-szer mellől fejfőlé, de egy emelését érvénytelennek találták, Pórteleky 12-szer emelte fejfőlé a rudat, de karjait teljesen egyetlen egyszer sem nyújtá ki, s így emeléseit a bíróságnak nem is kellett volna elfogadnia. Különben hatalmas erő rejlik Pórtelekyben, ki pár év múlva felül is multhatja mostani győztes ellenfelét.

XI. Kardvívás verseny. (Zártverseny.) Körvívás közönséges vívókarddal egész testre. A versenyzők, ha kettőnél többen vannak, az általuk kihuzott számok sorrendje szerint páronként mérkőznek. Két versenyzőnél háromszori összecsapás kötelező, az első kettő egy-egy percig, a harmadik 2 percig tart. Minden összecsapás között egy percnyi szünet. Három, vagy több versenyzőnél az egyes párok egyszer összecsapásban fognak mérkőzni, mely három versenyzőnél 2 percig, több versenyzőnél 1 percig tart. Minden összecsapásban legalább egy „volt“-nak kell esni, ha ez nincs, úgy a versenyzők új összecsapásban mérkőznek. Ki két ellenfele által legyőzetett, az a versenyből kiesik 2 első s mint ilyen az általa kapott és adott vágások sem jöhetnek tekintetbe. Győztes az, ki — a versenyből ki nem esett, mindegyik ellenfelének adott „volt“-ok összegét, osztván az azok mindegyikétől kapott „volt“-jai összegével — legtöbb (plus) egységet vívott ki. Versenyzetek: Balog Bódog, Hegedüs Aladár, Tasnády Endre, Vermes Lajos.

A fentebbi különös versenyszabályok szerint (melyekre még alkalomadtával visszatérünk) a győztes Balog lett 2 egységgel, második Hegedüs 0.77 egységgel,

harmadik Vermes 0.55 egységgel. Balog vívása elég friss, visszavágásai találóak, de kiállása csúf és helytelen. Lábaik nagyon távol tartja egymástól, úgy hogy kilépést nem is igen tesz, hanem előre ugrik. A kardot rendesen terz állásban tartja. Különösen dicséretes Balognak hidegvére, melyet azonban ez alkalommal néha elvesztett, mi több csunya kettős vágásra vezetett. — Hegedüs vágásaiban van határozottság és a jó iskolázásnak nyoma. — Vermesnek védeése gyenge, de támadása gyors. Kitartó vívó s csak huzamosabb vívás után lett volna erős ellenfél.

XII. Síkverseny. (Zártverseny.) Táv: 1000 méter. Díjak: elsőnek ezüstérem és tiszteletdíj, másodiknak bronzérem. Az érme csak akkor adatik ki, ha a kitézett táv 3 percen belül tétetett meg. A tiszteletdíj időre való tekintet nélkül kiadatik elsőnek, ha legalább hárman indulnak. Versenyzetek: Follinus Árpád, Sacher István, Wurfer Lajos.

Első lett könnyen Wurfer Lajos 3 p. 6²/₅ mp. közönséges idő alatt. Második Sacher volt, kinek futása még könnyebb volt a győztesénél, de a szoritásnál elmaradt.

XIII. A vigaszversenyben 200 mt. távolban Tomcsák Ágoston nyerte a tiszteletdíjat. A verseny befejeztével Pogány alelnök adta át a győzteseknek jól kiérdemelt díjaikat.

A versenyen a hivatalos teendőket a következő urak végezték: Versenybíró: Pogány György. Időmérő: Jamniczky Sándor. Térmérő: Planer Jenő. Versenytitkár: Székely György. Orvos: Lisznyay Elemér dr. Versenyvezető: Halász Zsiga.

X Sigmund Józsefnek mai számunkban foglalt hirdetésére fölhívjuk olvasóink figyelmét.

Ingyen sport-versenyek.

(Versenyek belépti díj nélkül.)

A fővárosban a mult héten egy sport-verseny folyt le, melyet csak „meghívott publikum“ nézet véget.

Ez a két szó „meghívott publikum“ azt jelenti, hogy a nézők nem fizettek belépti díjat a versenyekre.

A Magyar Athletikai Club rendezte a versenyeket, mely club tudvalevőleg azon egyletek közé tartozik, a melyek az „amateur gentleman“ jelleget féltékenyen őrzik s pénzdíjakért tagjaikat nem engedik versenyezni.

A pénzdíjakért való versenyzést mi is elítéljük, mert az végső következményeiben az akrobataságra vezet, de a belépti díjak mellett való versenyzést egyáltalán nem találjuk az amateur gentlemanséggel összeütközőnek.

S azt hisszük, hogy a Magyar Athletikai Club sem ez okból tartotta ideig versenyeit — ingyen.

Hanem ha már egy egylet belépti díjak nélkül rendezi versenyeit, akkor már a testgyakorlatok terjesztése érdekében elmulaszthatatlan kötelessége nem csak mindenkit a verseny megtekintéséhez bocsátani, hanem mindent elkövetni arra, hogy a nagy közönséget minél nagyobb számban harangozza be a versenyekre.

És hogy ezt a magyar atletikai club az idén nem tette, azt igazán sajnálnunk kell.

A test erősítés nem egy külön osztály exkluzív

joga és mulatsága, a testgyakorlatokat, ezek mindenféle faját, módjait, eszközeit ismertetni és terjeszteni kell minél szélesebb körben a laikus nagy közönség között.

S ezért ha egy egyesület megengedi magának azt a luxust, hogy versenyeire belépti díjat nem szed, akkor a saját vezérlő eszméinek, irányzatának, saját céljainak publikálása s terjesztése érdekében igyekeznek a tisztességes reklám minden nemével is a versenyekre nagy publicumot összeharangozni.

Parlaghy Kálmán.

Az athletika Magyarországon.

A „M. A. C.” fénykora, hanyatlása, jövője.

(Vége.)

II

1885-ben a M. A. C.-ban hirtelen megszibadtak a tagok. Megszűnt az erők egészségesebb, erősebb lüktetése, mintha megolvadt volna bennük a vér. Megszűnt misszióját azzal a lelkiismeretességgel, azzal lelkesedéssel és komolysággal teljesíteni, mint a hogy azt az előtt tevé, s a mint azt tőle, irányadójától a magyar testgyakorlatok ügyének, méltán és joggal megvárhatta a nemzet. Abba hagyta a gyakorlatok rendszeres tartását s ezzel elvetette lábait alól azt a zsámolyt, a melyen a viadalok sikerének biztosítása alapszik. Rendszertelen kapkodás volt működése. Kitűzte viadalát s aztán látva, hogy nincs alap, a mi a sikert biztosítana, szépen vissza vonta, mint egyetlen mentő deszka szálba, melyről a dicső mult emlékeit hirdető zászlót lobogtathassa, terv és irány nélkül kapaszkodott görcsösen a függőben levő bajnoki távolugrásba. S ez az egyetlen versenynem, mely a M. A. C. az ideji működéséből kidomborodik, hogy volt rendezve? az elbírálásra hivatott bíróság megalakítva? s az, a versenypropozíciók nyomán miképen enunziált? arról mi kik a versenynek indifferens szemlélői voltunk, szólan sem merünk.

Milyenek voltak az ezt követő két évben viadalai? Fájdalom, semmi esetre sem olyanok, a mikkel, mint jó példával, a vidékre, — mely megszokta szemeit reá függeszteni, — jó hatást tudtak volna gyakorolni. Kínos vergődésnek a nyoma vonul át ezeken s a siralmas előző évek nyomasztó hatása ki rí belőlük. Nincsenek gyakorlott, trainirozott új erők. A zászló alatt a clubból csupán az a három-négy küzd lelkesen, mely erejét, lelkesedését még a multakból hozta át, s mely mindent elkövetne, hogy megmentse a club hírnevét. Az a piczi csapat aztán küzdött hévvel, odaadással, mindenik kiállván a viadal csak nem minden pontjára. Természetesen ez rovására történt az eredmények elérésének, rovására történt az athletikának és főleg a clubnak. De hát mit törődött ez azzal? Hiszen a rendezés száz féle baja, főleg amugy is a tetsőbb gondviselés mindenható kezeibe tétetett le. Az eredmények mérése is úgy történt, hogy hol történt, hol nem, a mint épen a véletlen talán magával hozta. Véletlenül hódított (nem képzett)*) magának a club a távolugrásra Bogdány Ferencz személyében egy kiválóbb erőt, ki a 630 gmot megugorta, nősza a club a helyett, hogy hazai erőket igyekezett volna hasonló eredmény

elérésére sarkalni, brillirozni kívánt. S a nálunk már oly szomoruan elkoptatott „nemzetközi” versenyt tűzte ki. Bármily szomoruan mulatságos különben a clubra nézve, mi egészen természetesnek találtuk, hogy a nemzetközi versenyen Bogdány ur egyedül ugrott. Ha még oly jó nevű egylet tűz is ki nálunk „nemzetközi versenyt” mind a M. A. C., a sok furcsa s a magyar testgyakorlati sport életét különös színben feltűntető, ránk nézve nem nagyon dicsteljes nemzetközi versenyek után a külföldi sportkörök legföllebb csak mosolyognak, de indulatba nem jönnek, hogy velünk mérközzenek.

Áttekintve a nagyjából átfutott három évet arra a szomorú tapasztalatra jutánk, hogy a club elveszítette fonalát eredeti missziójának, megszűnt benne az intenzív munkálkodás s ha a működés vágyának heve olykor-olykor meg-meg ragadja, rendszer, cél és irány nélkül kapkodik hol ide, hol oda. Szóval a club a három évet jobb lenne történelméből kitörülni. Ezek a hanyatlás évei.

III.

A M. A. C.-nak tekintélyes tőkéje van, melyet az adományozók azzal a határozott czállal tettek le, hogy előmozdíttassék vele a testgyakorlatok ügye. Mint tudjuk, ez alaptőke akkora, hogy czélszerű felhasználással rendkívül sokat lehet lendíteni vele a testgyakorlatok ügyén.

A M. A. C. szívében van az országnak. A központban, hova mindenünnen összpontosul a figyelem, s a honnan az irányeszmék áradnak szerte szét a nemzettestbe.

A M. A. C. céljai kivitelének megkönnyítésére előzékenyen rendelkezésére áll az egész fővárosi sajtó.

A fővárosban összpontosul színe-java a magyar nemzet fiatalágának. Kész anyag egy kiváló, egy nemes hadsereg létesítésére a M. A. C. számára. E hadseregnek tagjai, a mint fővárosi tanulmányait bevégezték, mint az athletika gyakorlati részében kiképzett sportmanok vonulhatnak a vidékekre terjesztve az athletika eszméjét és meghonosítva azt gyakorlati tekintetben is.

Ennyi előnyök mellett mi volna tehát a feladata a M. A. C.-nak? Semmi esetre nem csupán az, hogy igazgatósága beérje a vagyonnak a kezelésével és évenként, — a forma kedvéért — két testgyakorlati eredmények tekintetében sovány viadal rendezésével. Mely működése megkoronázásához, elismerjük, hogy olykor-olykor egy-egy fényes athleta bál is járul.

A M. A. C.-nak két-három különböző ponton, a tagok által megközelíthető helyen gyakorló helyet kellene berendezni; a gyakorlatokat úgy beosztani és vezetni, hogy a fiatalság érdeklődjék iránta, megkedvelje, megszokja azt s azok üzése szükségké válják náluk. A gyakorlatok helyét, idejét és nemeit ebből a célból folytonosan nyilván kellene tartani a fővárosi sajtóban.

Helyiséget a fővárosban utánjárás, kérés, befolyás útján jótányosan lehet szerezni. Ennek költségeit különben az időről-időre szaporodó tagsági díjak fedeznék.

2. A gyakorlatokkal kapcsolatosan, azok élénkítésére, az erők összemérésére és előkészületül a nyilvános viadalokra, gyakori időközökben kellene házi versenyeket tartatni.

3. A nyilvános viadalok programját úgy kellene mindig összeállítani, hogy egy részt a külfölddel az összehasonlítás minden pontnál lehetséges legyen és másrészt irányadóul mintául szolgáljon az vidéki cluboknak is viadalaik programjának összeállításához.

* Ez állítás annyiban téves, mennyiben Bogdány valóban a clubban nevedett kitűnő erővé. Szerk.

Ebből a czélből, a viadaloknak a rendezése s az eredmények megállapítása is mintaszerű kellene, hogy legyen.

4. Az athletika terjesztése, szélesebb körben való művelése kellene, hogy figyelmének kiváló tárgyát képezze.

A már megalakult atletikai clubokkal szorosabb összeköttetésbe kellene lépnie. Évenként bizonyos számú érmet kellene a tevékenyebb egyesületek viadalaira felajánlani, azzal a megszorítással, hogy ez érme csak rend és szakszerűen vezetett viadal versenyeire tűzhető ki, s csak bizonyos eredmény elérése által nyerhető el.

Azonkívül nyilvános viadalaik időnkint áttehetné a club egyik-másik városba. Főleg oly vidékre, a hol az atletikának ilyen módon való terjesztése szükségesebb. Egybe lehetne ezt azután kötni, különböző pontokról azon egy célpontra érkező verseny gyaloglásokkal. S mindezekkel kapcsolatban lehetne ily alkalmakkor rendezni sport és népnünpeket; felkarolva, behozva s megkedveltetve szép nemzeti játékaikat.

5. Az athletika ismeretének elmélet útján való terjesztése tekintetéből évenként a club évkönyvet kellene, hogy kiadjon működéséről. Ebben a gyakorlatok, viadalok szakszerűen, tárgyilagosan lennének megírva, az eredmények pedig a külföld s a vidéki jobb eredményekkel áttekinthetően összehasonlítva, azonkívül ez évkönyvekbe a viadalok, nép- és sport ünnepek rendezéséhez rövid szabatos utasításokat, gyakorlatok, népjátékok leírását lehetne esetről-esetre felvenni.

Ez évkönyvfüzetek az időnkint szerteszét távozó club tagok kezeiben kis káték lennének az athletika gyakorlati terjesztéséhez s testgyakorlati ünnepélyeknek minél sűrűbb rendezéséhez.

Ime, nagyjából és hamarjában ez 5 pontba foglaltuk össze azt, hogy mily irányban és körben óhajtanók mi a M. A. C. működését a jövőben.

Kuszkó István.

A „Herkules“ előfizetési ára negyedévre 1 frt.

Vívó-versenyek Kolozsvárt.

Kolozsvár, 1888. május 13.

A Kolozsvári Athletikai Club szépen sikerült versenyekkel számolt be ismét arról a mozgalmas életről, mely kebelében uralkodik. Abban az irányban tett szép eredménnyel kísérletet, a mely irányban sikert azok még nem nagyon reméltek, kik a sport legszebb ágának, a vívás fejlődését szívükből óhajtják. Vívó-versenyeket rendezett szombaton d. u. a tornavívóda vívó termében. Tudvalevő dolog, hogy nálunk a vívást nagyon sokan tanulják. Hiszen a tornavívóda vívó iskoláján kívül némelykor 2—3 zugiskolában is verik össze a kardot. Aztán az is bizonyos, hogy a ki moulinét csinálni megtanult s pár heti lecke után a kopácsolásba belejött, az már szívesen dicsekszik el az ő alapos tudásával, az már vívó-mesternek s párbajozásra hivatottnak érzi magát. Az egy világ minden kincseért sem bizza versenybíróra a vívásban való jártasságának a megítélését. A szombati versenyzők azonban nem ebből a csoportból valók. Azok közül valók, a kik a vívást nem azért tanulják és űzik, hogy tudjanak majd párbajozni, hanem hogy ne kelljen párbajozniok, vagy legalább ok nélkül ne kelljen kiállaniok. Szép számmal voltak a versenyzők, kik között a leggyőzöttek is meggyőztek bennünket arról, hogy sok gyakorlat által megtanultak a fegyverekkel ügyesen bánni.

A versenyek lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A verseny délután 5 $\frac{1}{2}$ —7-ig tartott. Bíróság a következő urakból állt: Kövári Mihály, Héczey Lajos, Baintner Hugó dr. és Páska Zoltán. A kard- és törvívásnál a vívás hat touche-re ment. Feltétlenül győztes az, ki ellenfelének három touche-a ellenében hatot ad. Ha pedig a toucheok száma közt a különbség egy vagy kettő, a bíróság, a vívás szépségére való tekintettel belátása szerint jelöli meg a győzőt. Kiállítás sorshuzás szerint történik. A győztesek egymás között mérkőznek. Díjat az utolsó győző nyeri. Díj mindenik versenypontra bronzérem.

Karddal kiállt Fényes Károly és Gáll Simon bajnok-jelölt. Felemlítést érdemel mindkettő nyugodt testtartás és szabályos mozdulataiért. Győzött Fényes Károly. A második csoportban Tiltscher Jenő és Hofbauer Richard között Tiltscheré volt a győzelem. Döntő küzdelem volt ezután Tiltscher és Fényes között. A bronzérmel Tiltscher Jenő nyerte.

A törvívásban Albert Károly L. Benke Ferenczel mérkőzött. A másik csoportban pedig Kemény Árpád báró és Tiltscher Jenő. Döntő küzdelem Albert és br. Kemény között volt. Hosszasan küzdöttek egyenlő erővel és gyakorlottsággal. Vívásuk rendkívüli érdekes és szép volt. Végre a döntő touchet Kemény br. adta és nyerte a bronzérmel. A nézők mindkét küzdőt megtapsolták.

Az ökölvívásra Fekete Mihály joghallgató és Kemény Árpád báró állt ki. Kemény br. itt is győzött, a harmadszori összecsapásban 14 touche ellenében 17-et adván ellenfelének. A versenyeket habár a megtartás előzetesen közzé téve nem volt, nagyszámú közönség nézte végig, kik között a kultur-gyűlésre berándult vidéki urakat is láttunk.

A „Herkules“ előbbi évfolyamaiból még néhány teljes példány szerkesztőségünk útján megszerezhető, még pedig a következő áron:

A „Herkules“ 1884-iki egész évfolyama	6 frt
„ „ 1885-iki „ „	8 „
„ „ 1886-iki „ „	8 „
„ „ 1887-iki „ „	8 „

Testgyakorló egyesületeink ismertetése.

X.

A Soproni torna- és tűzoltó-egylet.

Kevés város van ez országban, melynek lakossága a testedzés ügyéért oly sokat fáradna mint Sopron; e lapok hasábjain röviden volt ismertetve az ottani korszolyázó egylet, van a városnak csónakázó társasága is; ez alkalmossal a torna- és tűzoltó-egylet igazgatósága jelentéséből a torna ügyre vonatkozó részét adjuk ismertetésül.

„Az egyleti tornászás nem akar oly mértékben fejlődni, mint a hogy a lakosság számából s a tornatanításnak köteles tantárgygyá való tételéből várni lehetne.

Az egyleti tornászok száma mindig 30—40 között ingadozik; a mi különösen az egyleti tornászoknál oly gyakori lakhely változtatásnak kifolyása; nagyon természetes, hogy ez az egyletet úgy gyakorlataiban mint anyagilag is károsítja. Mindamellett örömmel konstatáljuk, hogy valahányszor tornászaink működésük eredményének bemutatására fel lettek szólítva, ezen feladatot mindig fényesen oldották meg s osztatlan elismerést arattak.

Tornászaink 140 órában tornásztak a fáradhatlan

tornavezető Schneider Frigyes úr vezetése alatt; a tornászok száma összesen 2116-ot tett, úgy hogy 1 órára 15 tornásznál több esik; a legjobban látogatott tornaórán, június 21-én, 30 tornász volt jelen; a legrosszabul látogatott órák pedig, 7 tornászszal, novemberbe, a tánczórák idejébe esnek.

A tornaórákat sokszor vendégek is látogatták és ezek közül felemlítjük Kundt Ágost, Merklein, Burk, Strobl, Albin, Scheibner, Klausz és Degel urakat.

Tornászainknak 2-szer nyílt alkalmuk képzettségükről nyilvános bizonyítékot adni és pedig először szeptember 18-án az alapító ünnepélynél, hol is a mutatóvány tornászásban 24 egyleti tag és 18 képezdei növendék vett részt, másodsor pedig december 26-án a karácsonyi ünnepély alkalmával; mindkétszer buzgóság, iskolázottság és ennek elismerésre méltó eredménye tüntette ki tornászainkat.

Kiegészítésképen meg kell jegyeznünk, hogy a téli hónapok alatt hetenként 2-szer ügyvédek, tanárok s tisztviselők, számra nézve mintegy 30-an, gyűltek össze, hogy Schneider Frigyes úr vezetése alatt tornászszanak. Miután ezt csak arra tudjuk magyarázni, hogy a tornászás szükségessége mindinkább elismertetik, azon óhajnak adunk kifejezést, hogy ezen magántornászok száma folyton növekedjek s hogy ezen urak a tornaegylet iránt is érdeklődve, annak törekvéseit is támogassák. Az iskola tornászást illetőleg jelenthetjük, hogy a tornaórák számát a tornacsarnokot használó tanítézetek egyike sem változtatta meg, s csak a tanítványok számában mutatkozik némi csekély változás.

Az evang. lyceumnak 300 tanítványa 6 csapatban tornászott Göhring tornatanító úr vezetése alatt heti 2-2 órában; a kir. állami főreáliskola 216 tanítványa Bella és Kárpáti tanító urak alatt 4 csapatra osztva tornászott szinte heti 2-2 órában. A kath. normál iskolának 231 tanítványa 3 csapatban s heti 1-1 órában tornászott Tormásy tanító úr vezetése alatt; a kath. elemi iskola 2 csapatban Lehner M. tanító úr alatt 1-1 heti órában tornászott. Az evang. tanítóképezdének 40 növendéke Göhring tanító úr alatt 1 heti órában, a kath. tanítóképezde 58 növendéke pedig Schneider Frigyes úr vezetése alatt szinte 2 heti órában tornászott. Az izraelita népiskola 52 tanítványa Winkler Zsigmond tanító úr alatt tornászott, szintegy a Csön-des-féle intézet 22 tanítványa Max Vilmos tanár úr vezetése alatt heti 1 órában úgy hogy összesen 1041 tanítvány 32 heti órában nyert tornaoktatást, míg az előző évben 1094-re ment a tanítványok száma. Tornacsarnokunkban azonkívül még helybeli ezredünknek körülbelül 80 embere (altiszt-jelöltek) tornászott Krausz főhadnagy úr vezetése alatt, és pedig kitűnő sikerrel, úgy hogy a márczius havában tartott vizsgánál, melyen a tábornok úr és az egész tiszti kar is jelen volt, a vezető úr általános elismerést nyert, melyet jelentéstevő sem tudott tőle megtagadni.

A múlt évben is számos kirándulást tettek tornászaink. Ápril 17-én 17 tornász ment Bécsújhelybe az ottani egylet 25 éves jubileumára; ápril 21-én pedig a tűzoltók menetgyakorlatában vettek részt Kópházára. Május 19-én Rákosra rándultak, május 29-én Bécsújhelybe, május 30-án Nagy-Czenkre, június 19-én Rustra, július 17-én Rákosra, augusztus 7-én résztvettek a Darutalvi tűzoltó-egylet alapító ünnepélyén. Augusztus 20-án és 21-én nagyobb kirándulást, jobban mondva utat tettek Szombathely és Kőszegre és végül október 8-án ismét Rákosra.

Május 4-én a közgyűlés után egy társas estélyre gyűltek össze tornászaink, melyen Lehner M. úr által betanított énekelőadásokkal bő tapsot arattak s az

amúgy is uralkodó jókedvet a legmagasabb fokra emelték.

Ugyan ily módon folyt le a június 4-én számos vendégek által látogatott zártkörű mulatság s az év végén tartott Sylvester-estély is; mely rendezések mind-egyikére magán- és ének-előadásoknak dús műsora volt összeállítva.

Mint a rendezett mulatságok főnyújtója felemlítendő a február 12-én tartott s felette sikerült táncmulatság, s a július 9-én az egyleti vendéglős szállodájában, a „Magyar király“-ban, tartott nyári mulatság.

Az egylet a következő szaklapokat járhatja: a „Herkules“ testgyakorlati közlönyt, — a „Tornaügyet“ továbbá a „Deutsche Turnzeitung“ és „Jahrbücher der deutschen Turnkunst“ cziműeket. Az egyleti könyvtár gyarapítására pedig Matolay: Tornazsebkönyve, Morvay: Tornazsebkönyve, Egner A.: Vezérkönyve, Kelen: Testgyakorlati kézikönyve, Porzolt: Tornászási kézikönyve, Ambrus Sándor: Tornatanítása, Markó: Testgyakorlat tanítása s Turjay: Nőnevelő-tornászata, szintűgy Jahn művei Dr. Euler Károly kiadásában lettek beszerezve.

Egyletünknek viszonyai úgy a hazai mint a külgyletek irányában mindig a legjobbak voltak, s habár személyes érintkezés csak ritkán volt lehetséges, mégis évi jelentéseket és meghívókat folyton cseréltünk.

Egyletünk az országos szövetségnek is tagja, s annak működését figyelemmel kíséri, habár jelentéstevő választmányi tagsági köteletségének: a gyűlésekben részt venni, akadályoztatása folytán nem tehetett eleget.

KÜLONFÉLÉK.

Sajtóhiba. „Az athletika Magyarországon“ czímű cikkben a múlt számban megjelent I. rész 5-ik bekezdésében sajtóhiba csúszott be. Ugyanis ez van ott mondva „czimeket, tiszteletdíjjakat stb.“ e helyett „érmekeket, tiszteletdíjjakat stb.“

Minden szerkezetű

legjobb minőségű

Velocipédek

a legjutányosabban kaphatók

Herbster Károly 3. SZ.
gépész-nél,
BUDAPEST, Károly-körut

VARRÓGÉP-RAKTÁR.

1888. évi legújabb árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 2-5

Az országos tornaünnepély, mint már tudva van, a f. évben Aradon fog rendeztetni. Az ország valamennyi tornaegyesületeinek küldöttsége jön össze, hogy itt versenyre keljen, ügyességét bemutassa, de hogy ezzel kellemes szórakozást szerezzen a közönségnek is. Az

aradi tornaegylet mindent megtesz arra, hogy az ünnepegy minél jobb sikerű legyen s kellemesen találják magukat a vendégek is. Junius 30-án lesz a vándorgyűlés, július 1-én pedig a disztornaünnepegy beléptijegyek mellett. A tornaegylet 300 firtot ad a költségekre, de ez természetesen kevés fedezet. A közgyűlés, tekintettel a nemes célra, ötszáz forintot szavazott meg a tornatünnepegyre.

Sport-egyenruházati kellékek raktára.

Tricot-ingek és harisnyák

mindenféle színben és alakban, az

athleta, velozipéd, torna, vivó, korcsolyázó, vadászó, lovagló, turista stb. sport üzői számára.

Testgyakorló és sportegyletek egyenruházati kellékek megrendelés szerinti készíttetének egy színben, vagy csikosan.

Sportverseny sapkák, verseny- és training ingek, torna-cipők, verseny-nadrágok, sport-övek, sport szövetek, vadász-harisnyák, vadász-mellények.

rágok, sport-övek, sport szövetek, vadász-harisnyák, vadász-mellények.

Az iskolai tornázás egyenruházati cikkei

a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árak mellett kaphatók

SIGMUND JÓZSEF

vászon, kész fehérnemű-, szövött és rövidárú-raktárában,

Budapest, IV., városház-utca 2-4. szám.

Kívánatra mintákkal és árjegyzékkel postafordultával és bérmentve szolgálok. 8-22

Dr. Jaeger Gusztáv normál alsóruházatának, valamint a családi életben használatban levő vászon-, kész fehérnemű-, szövött- és rövidárú raktára.

Klemm-Mayer Aladár lapunk régi, jeles munkatársa, a szab. osztr. magy. államvasut-társaság főkönyvezetőségi hivatalnok, a „Magyar Velociped Club“ alelnöke eljegyezte Kirner-Seenger Vilma úrhölgyet, Kirner József es. kir. udvari puskművesnek bájos és szeretetreméltó leányát. Az eljegyzéshez lapunk szerkesztősége és munkatársaink nevében szerencsét és állandó boldogságot kívánunk.

Assicurazioni Generali. E társaság részvényesei közgyűlésüket f. é. május hó 1-én tartották meg Triesztben, midőn betérjették az 1887. évi mérleget. A jelzalogüzlet kivételével az magában foglalja az összes üzletágak eredményeit. Ha tekintetben vesszük, hogy a lefolyt évben a politikai láthatárt folytonosan sötét fellegek borították és hogy a gazdasági viszonyok is különösen kedvezőtlenek valának, tehát azokat a körülményeket, melyeknek befolyása alól magát egyetlenegy biztosító-intézet sem vonhatja ki, az üzleti év végeredményét, habár az nem üti is meg az előbbi évek mértékét, még is kielégítőnek kell tartanunk és benne annak újabb bizonyítékát találhatjuk, hogy mily szilárd alapokon áll e társaság, és hogy mily kiválóan van igazgatva. Az előttünk fekvő zárszámadási jelentés, mint rendesen, számos kimutatással és táblázattal van

ellátva, melyek az összes üzletek, de különösen az életbiztosítási üzlet menetét és fejlődését világos képen tárják szemünk elé s örömmel látjuk azokból, hogy ez üzleti ág folytonosan balad előre, minek világos bizonyítékául szolgál, hogy a lefolyt évben 16.907,285 firtnyi összeg erejéig kötöttett új biztosítás, melylyel az 1887. évi december hó 31-én érvényben volt tőkebiztosítások összege 105.782,853 frtra emelkedett. Ezt a kedvező eredményt különösen az igen méltányos biztosítási feltételeknek és a tartalékok folytonos gyarapításának róhatjuk fel. A tartalékok 30.428.271 frt 32 krnyi tetemes összeget értek el és nemcsak arra szolgál, hogy biztosítsák a hatalmas társaság pénzügyi helyzetét, hanem arra is kiváló befolyással vannak, hogy a közönségben fokoztassék a társaság iránt a bizalom, melyet az több mint félszázados hasznos működése által már különben is nagy mérvben nyert meg. Szükségtelen, hogy dicséretekkel halmozzuk el a társaság igazgatását, sokkal ékeesebben szólanak maguk a számok, melyek annak jótékony befolyását tanúsítják abban, hogy az Assicurazioni Generali kártérítésekben biztosított feleinek az 1887. évben 10.099,647 firtot, alapítása óta pedig 207.379,802 frt 20 krt. fizetett ki, tehát oly tetemes összeget, a minőt bátran mondhatjuk, a szárazföldnek egyetlenegy biztosító-intézete sem mutathat fel. Miután a készpénztartalékok 1.914,758 frt 54 kr. tekintélyes összeggel szaporítottak; tiszta nyereségül 705,633 frt 6 kr. maradt meg, melyből minden egyes részvényre 106 frt aranyban vagy 265 frank jut osztalékul.

Velocipedezők Nagyváradon. A debreczeni atletikai (?) club két tagja, mint a „Nagyvárad“ írja, egy honvédhadnagy és egy hivatalnok vasárnap délben 1/4 órakor, velocipeden Debreczenből N.-Váradra érkeztek. Debreczen városából hárman indultak utra, de az egyik kerékpározót utközben Ujfalunál valami kis malheur érte és így ő kénytelen volt Ujfalun maradni. A másik kettőnek beérkezési ideje délelőtti 11 óra volt kitűzve. E szép sport helybeli kedvelői és legszorgalmasabb művelői Hoványi Géza és Papolczy Ferencz az érkező bajtársakat a sorompónál megvárták. A vendégek vasárnap délután a helybeli fürdőket látogatták meg és csak másnap mentek vissza Debreczenbe.

A magy. kir. 1-ső honvéd kerület és a es. k. 86. és 68-dik gyalogezredek tiszti egyenruházat szállítója.

A budapesti 1885-ki országos kiállítás „ERDEM JELEGE“

ROSENTHAL H.

Trieszti kiállítás ARANY ÉREM.

BUDAPEST, Gizella-tér 1. sz. (Haas-féle palota).

Mindennemű **katonai és hivatalnoki szintugy egyleti**

EGYENRUHA ÉS HADI FELSZERELÉSEK GYÁRA

A nagyméltóságú m. k. honvédelmi, kereskedelmi és belügyminiszteriumok felszerelési szükséglet szállítója.

Gyár: Szondy-utca 53. sz.

A kincstári és közalapítványi erdőtisztek egyenruhájának a nagyméltóságú miniszterium által megbízott szállítója. 9-13

Távgyaloglás. Érdekes sportmanek érkeztek f. hó 22-én Aradra, Müller Károly temesvári gymnásiumi tornatanár és Pataky József technikus, kik 21-én hajnali 3 órakor Temesvárról gyalog indulva délben

12 óra négy perczkor Aradra érkeztek, tehát az ötvenkét kilométer utat, leszámítva a Német Ság községben töltött 30 percznyi pihenést, 8 óra 34 percz alatt tették meg. (A. és V.)

Hanlan legyőzetése. Lapunkban is említett egyes csónak-verseny Hanlan és P. Kemp közt mult hó végével óriási nézőközönség előtt dőlt el. Ausztráliában a Paramatta folyón. A verseny kezdetén már Kemp volt favorizálva, bár Hanlan sem volt teljesen elhagyva a fogadásoknál. Kitünő conditióban indult mindkettő. Hosszabb távon szorosan egymás mellett haladott a két sculler evezős, míg Hanlan szép erővel másfél hosznyi előnyt vívott ki, ekkor kezdett Kemp gyönyörűn dolgozni, fokról-fokra hozta be a különbséget,

míg egy igen jól sikerült spurttal nemcsak beérte ellenfelét, de őt el is hagyta; előnyét egész öt hajó hosszal folyton megtartva, igen szépen győzött.

Az ó-bersei kerékpár-egyesület ujonnan elkészült gyakorló terén e hó 10-én a gyakorló helyiség ünnepélyes megnyitására igen sikerült majálist rendezett.

„HERKULES NAPTÁR”

Május 31. Velociped-verseny Bécsben.

Junius 23. és 24. Bécsi Regatta.

Junius vége felé. A bécsi athleta versenyek. Szeptember 30. Velociped-verseny Bécsben.

Kiadják: Porzolt testvérek.

Tartalom:

A saison testgyakorlata. Perczel Kornél-tól. — A Magyar Athletikai Club viadala. A versenybíró bizottságtól. — Ingyen sportversenyek. Parlaghy Kálmán-tól. — Az athletika Magyarországon. Kuzskó Antal-tól. — Vivő-versenyek Kolozsvárt. — Testgyakorló egyesületeink ismertetése. — Különlék. — Hirdetések.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyónállása 1887. december 31-én.

Folyó szám	VAGYON	A		B		Összesen		Folyó szám	TEHER	A		B		Összesen		
		frt	kr	frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr	frt	kr	
1	A részvényesek biztosított adósszelei	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—	
2	Ingtalan bírtok:	—	—	—	—	—	—	2	Tőkésített nyereségmentes tartalék	1187515	93	1091148	80	2278664	73	
	a) városi telkek	—	—	4749718	18	4749718	18	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	238266	39	237527	16	497293	55	
	b) földbírtokok (gazdasági feltáráll)	—	—	3822967	58	3822967	58	4	Jögbiztosítás tartaléka	200000	—	—	—	200000	—	
	c) 1887. december 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbírtokaiból	—	—	124487	57	124487	57	5	Ingtalan tartalék	—	—	1055768	40	1055768	40	
3	a) Kölesönök a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	2240192	41	2240192	41	6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—	
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára	—	—	43345	—	43345	—	7	Rendkívüli rendelkezés alatti nyereségmentes tartalék	315635	—	315635	—	631270	—	
4	Kamatkozó jelzálogilag biztosított tőke-kölesönök ingatlanokra	—	—	1461799	19	1461799	19	8	a) Díjtartalék még érvényben levő biztosításokra	2097462	69	—	—	2097462	69	
	a) folyó . . . . . frt 14.50.034.51	—	—	—	—	—	—		az A mérlegben	—	—	22735632	53	22735632	53	
	a) jelzálog osztályba tartozók	—	—	—	—	—	—		b) Tartalék bejelentett de december 31-én még ki nem fizetett károkkra	542781	87	—	—	542781	87	
	b) hátralékos 11.764.68	—	—	—	—	—	—		az A mérlegben	—	—	310897	55	310897	55	
	b) hátralékos 11.764.68	—	—	—	—	—	—		A B mérlegben	—	—	—	—	—	—	
5	Kölesönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	63580	67	68569	87	132150	54	10	Osztalékalap az életbiztosításban nyereségmentes biz. szítottak javára	—	—	441905	21	441905	21	
6	Allam- és más értékpapírok	419696	04	1342155	29	1757125	33		II. A tábl. . . . . frt 411,837-56	—	—	—	—	—	—	
7	Váltók a társaságban	324535	57	—	—	324535	57		13. és 13 A tábl. . . . . frt 30,067-65	—	—	—	—	—	—	
8	Előlegek a vizálog-osztálynak (alapsz. I. c. e) pont)	—	—	292572	02	292572	02	11	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	281644	06	—	—	281644	06	
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	1183477	85	503264	49	1686742	34	12	Jelzálog hitelezők	361596	14	36730	90	398327	04	
10	Kézpénzkészlet a triezsi és velencei igazgatóságok pénztárában	29928	62	19984	76	49913	38	13	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	27486	12	36350	06	63836	18	
11	Kézpénzkészlet a fiókok pénztárában	62282	44	46396	31	108678	75	14	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	631635	39	58867	87	690503	26	
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	562224	13	11991	97	574216	10	15	a) Hitelezők különböző címeken	565824	42	409937	07	975761	49	
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	880033	49	185774	85	1065808	34		b) letétek kezesség és biztosítók gyanánt	527486	90	—	—	527486	90	
14	Maradvány az A mérleg folyó számláiból	—	—	527486	90	527486	90	16	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	5305	15	—	—	5305	15	
15	a) Adóssók különböző címeken alatt	438648	59	319244	04	757892	63	17	Gidoni alapítvány	4977	50	—	—	4977	50	
	b) Adóssók jelzálog-kölesönökre hatralékos kamatokkal	—	—	3377	75	3377	75	18	Girard alapítvány	—	—	—	—	—	—	
	c) Letétek kezesség és biztosítók gyanánt	567824	42	409937	07	975761	49	19	Goldschmidt alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	
	d) Letét Goldschmidt alapítvány	3000	—	—	—	3000	—		A B Összesen	—	—	—	—	—	—	
16	Díjtartalék átadott élet- viszontbiztosításokra	—	—	536459	—	536459	—	20	Feloztató nyeresémi	frt 478,545-13	frt 227,087-93	frt 705,633-06	—	—	—	
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, cégtaglak, papír és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—		Le: Átvitel a vonatkozó nyeresémi tartalék javára	frt 33,430-87	frt 15,864-23	frt 49,295-10	445114	26	211223	70
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—		nyeresémi tartalék javára	frt 445,114-26	frt 211,223-70	frt 656,337-96	—	—	—	
		10100731	82	29626624	25	39727356	07			—	—	—	10100731	82	29626624	25
	Az 1887. december 31-én a jövő évekre érvénybe maradó díjkelezesek értéke	—	—	—	—	—	—		A jövő években lejárandó tüzbiztosítási díjak	—	—	—	—	—	—	—
		—	—	—	—	—	—			frt 22,766,106-95	—	—	—	—	—	—

A es. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben:

Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Dr. Calabi R., Dr. Maurogonato I., Báró Morpurgo József, Gróf Papadopoli Miklós, Scandiani S., Segré V. A vezértitkár: Besso József.

Magyarországi vezérügynökség Budapestén az intézet saját házában, Dorottya-utca 10. sz.